

Valtuuskunta 20.5.2021

Kokoustiedot

Aika Torstai 20.5.2021 klo 14.00–16.36
Paikka Kuntatalo, Toinen linja 14, Helsinki tai
etäosallistuminen Microsoft Teams -ohjelman kautta.

Kokousohjelma

Torstai 20.5.2021

Klo

12.00-13.45 **Valtuustoryhmien kokoukset etänä Microsoft Teams ohjelman kautta**

Valtuuskunnan kokous alkaa klo 14.00. Kokoukseen kannattaa liittyä hyvissä ajoin ennen klo 14, jotta mahdolliset tekniset ongelmat ehditään selvittää ennen kokouksen alkua.

14.00 **Kokouksen avaus** Microsoft Teams tai B 3.8
valtuuskunnan puheenjohtaja Markku Pakkanen

Kokousasioiden 1 § – 15 § käsittely

Kokouksen päättäminen

Valtuuskunta 20.5.2021

Asiat

- 1 Kokouksen avaus
- 2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta
- 4 Esityslistan hyväksyminen
- 5 Ajankohtaiskatsaus
- 6 Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2020
- 7 Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2020
- 8 Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2020
- 9 Syksyn 2021 vaaleissa valittavan valtuuskunnan vaalipiirikohtaiset jäsenmäärät
- 10 Vaalikelpoisuuden menettämisen toteaminen (Sallamaarit Markkanen)
- 11 Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä ja vaalikelpoisuuden menettämisen toteaminen
- 12 Vaalikelpoisuuden menettämisen toteaminen
- 13 Vaalikelpoisuuden menettämisen toteaminen (Mira Nieminen)
- 14 Seuraava kokous
- 15 Muut asiat
- 16 Kokouksen päättäminen

Valtuuskunta 20.5.2021

1

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avaa valtuuskunnan kokouksen.

Ehdotus

Todetaan.

Päätös

Puheenjohtaja avasi valtuuskunnan kokouksen klo 14.00

Valtuuskunta 20.5.2021

2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Liite 1, 2 § Sihteerin laatima läsnäololista

Kuntaliiton sääntöjen 18 §:n mukaan valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseensa kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maaliskuu-heinäkuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Kuntaliiton hallitus on 22.4.2021 kokouksessaan edellä olevan nojalla kutsunut valtuuskunnan koolle kokoukseen 20.5.2021 Kuntatalolle, Toinen linja 14, Helsinki. Kokoukseen voi myös osallistua etänä Microsoft Teams -ohjelman kautta.

Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on lähetettävä kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. Jos kokoukseen voidaan osallistua myös postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, tästä on mainittava kokouksutsussa. Kokouksutsussa on lisäksi mainittava, jos kokoukseen postitse tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla osallistuvan jäsenen puhevallan käyttäminen on rajoitettua.

Kutsu lähetetään viimeistään 10.5.2021.

Edelleen mainitun sääntökohdan nojalla valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Ehdotus

Todetaan, että tähän valtuuskunnan kokoukseen osallistuvat suoritetussa nimenhuudossa todetut valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet sekä muut läsnäolijat allekirjoitetun läsnäololistan ja etänä osallistuvien tietojärjestelmän keskusteluosioon kirjaamien läsnäoloilmoitusten mukaisesti. Kokouksen sihteeri laatii kokouksen läsnäolijoista läsnäololistan, joka otetaan pöytäkirjan liitteeksi.

Samalla todetaan, että kokous on kutsuttu koolle laillisesti ja että se on päätösvaltainen.

Päätös

Todettiin, että tähän valtuuskunnan kokoukseen osallistuvat suoritetussa nimenhuudossa todetut valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet sekä muut läsnäolijat allekirjoitetun läsnäololistan ja etänä osallistuvien tietojärjestelmän keskusteluosioon kirjaamien läsnäoloilmoitusten mukaisesti.

Samalla todettiin, että kokous on kutsuttu koolle laillisesti ja että se on päätösvaltainen.

Valtuuskunta 20.5.2021

3

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Valtuuskunnan työjärjestyksen 16 §:ssä todetaan, että valtuuskunnan pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja sihteeri. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksessa valittua valtuuskunnan jäsentä.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan kaksi jäsentä aakkosjärjestyksen mukaisesti, kuitenkin siten, että pöytäkirjan tarkastajat eivät edusta samaa puoluetta.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää, että pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan valtuuskunnan jäsenet Silja Borgarsdóttir Sandelin, RKP ja Petri Honkonen, Kesk.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Silja Borgarsdottir Sandelin, RKP ja Johanna Häggman, Kesk.

Valtuuskunta 20.5.2021

4

Esityslistan hyväksyminen

Ehdotus	Valtuuskunta hyväksyy kokouksen esityslistan muutoksitta/seuraavin muutoksin:
Päätös	Valtuuskunta hyväksyi kokouksen esityslistan seuraavin muutoksin: <ul style="list-style-type: none">- asiakohtaan 12 käsittelyn pohjaksi otetaan päivitetty teksti lisä-esityslistalta,- asiakohdaksi 13 otetaan uusi teksti lisäesityslistalta ja- esityslistan asiakohdat 13 - 15 muuttuvat asiakohdiksi 14 - 16.

Valtuuskunta 20.5.2021

6

Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2020

Liite 1, 6 § Kuntaliiton tilinpäätös ja toimintakertomus 2020
Liite 2, 6 § Suomen Kuntaliitto ry tilintarkastuskertomus 2020
Liite 3, 6 § Tilintarkastuskertomuksen allekirjoitusliite

Kuntaliiton sääntöjen mukaan yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuositain. Niiden samoin kuin muiden yhdistyksen hallintoa ja taloudenpitoa koskevien asiakirjojen on oltava valmiina tilintarkastajan tarkistettavaksi huhtikuun 20. päivään mennessä.

Edelleen sääntöjen mukaan valtuuskunnan tehtävänä on kevätkokouksessaan hyväksyä hallituksen kertomus yhdistyksen toiminnasta edellisenä vuonna samoin kuin vahvistaa yhdistyksen tilinpäätös saatuaan asiasta tilintarkastajan lausunnon. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tulojen ja menojen tilitys sisältyy liiton tilinpäätökseen.

Kuntaliitto-konsernin 2020 ylijäämä on 1 861 988 euroa (Vuosi 2019: 5 469 846,69) ja Kuntaliiton (emoyhdistys) ylijäämä 6 497 800,16 euroa (7 938 548,25). Konsernitaseen loppusumma on 142 183 676,65 euroa (142 680 069,38) ja Kuntaliiton (emoyhdistys) taseen loppusumma on 116 492 408,80 euroa (116 650 177,77).

Liitteenä olevan Suomen Kuntaliiton (emoyhdistys) vuoden 2020 tilinpäätöksen keskeisiä lukuja ovat:

1000 euroa	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2020	Tilinpäätös 2019
Varsinainen toiminnan kulujäämä	-19 365	-20 663	-19 921
Varainhankinta	18 657	18 941	18 889
Sijoitus- ja rahoitus- toiminta	7 206	1 725	8 970
Tilikauden tulos	6 498	3	7 939

Luvut ovat tilintarkastettuja.

Esityslistan liitteenä on ehdotus Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätökseksi ja toimintakertomukseksi vuodelta 2020.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää

1. merkitä tiedoksi liitteenä 2, 6 § olevan tilintarkastuskertomuksen.
2. vahvistaa Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2020 esityslistan liitteen 1, 6 § mukaisena.
3. että Suomen Kuntaliiton vuoden 2020 tilikauden ylijäämä 6 497 800,16 euroa lisätään liiton omaan pääomaan
4. vastuuvapauden myöntämisestä vuodelta 2020 liiton hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Valtuuskunta 20.5.2021

Päätös

Valtuuskunta päätti

1. merkitä tiedoksi liitteenä 2, 6 § olevan tilintarkastuskertomuksen.
2. vahvistaa Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2020 esityslistan liitteen 1, 6 § mukaisena.
3. että Suomen Kuntaliiton vuoden 2020 tilikauden ylijäämä 6 497 800,16 euroa lisätään liiton omaan pääomaan
4. myönsi vastuuvapauden vuodelta 2020 liiton hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Valtuuskunta 20.5.2021

7

Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2020

Liite 1, 7 § Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2020

Vuosikertomuksessa on esitelty liiton toimintaa ja toiminnan tuloksia vuonna 2020.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Valtuuskunta 20.5.2021

8

Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2020

Liite 1, 8 § Pienten kuntien neuvottelukunnan toimintakertomus 2020
Liite 2, 8 § Ruotsinkielisen neuvottelukunnan toimintakertomus 2020

Hallituksen hyväksymän neuvottelukuntien toimitäännön mukaan neuvottelukunnan on laadittava vuosittain toimintakertomus.

Valtuuskunta on asettanut seuraavat neuvottelukunnat:

- Pienten kuntien neuvottelukunta
- Ruotsinkielinen neuvottelukunta

Neuvottelukuntien toimintakertomukset vuodelta 2020 ovat tämän esityslistan liitteinä.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Valtuuskunta 20.5.2021

9

Syksyn 2021 vaaleissa valittavan valtuuskunnan vaalipiirikohtaiset jäsenmäärät

Valtuuskunnan jäsenistä ja varajäsenistä 66 valitaan vaalilla, joka suoritetaan yhdistyksen jäsenäänestyksenä 15.11-31.12.2021. Lisäksi yhdeksän jäsentä ja varajäsentä valitaan tasauspaikoilta ja Ahvenanmaan maakunnasta valitaan yksi jäsen ja varajäsen. Vaalikelpoisia ovat kunnan valtuutetut. (Sääntöjen 14 §)

Valtuuskunnan 66 vaalipiiripaikkaa jaetaan vaalipiirien kesken niiden asukasluvun suhteessa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. (Sääntöjen 15 §)

Kuntaliiton sääntöjen 17 §:n 5 kohdan mukaan valtuuskunnan tehtävänä on todeta valtuuskunnan vaalipiirikohtaiset jäsenmäärät.

Valtuuskunnan 66 vaalipiiripaikkaa jakautuvat vaalipiirien kesken seuraavasti:

Vaalipiiri	Kuntien lkm	Asukasluku 30.11.2020	Väestöosuus %	Paikat lkm
Helsingin	1	660 153	12,0	8
Uudenmaan	25	1 046 042	19,0	13
Varsinais-Suomen	27	482 040	8,7	6
Satakunnan	16	215 658	3,9	3
Hämeen	21	377 027	6,8	4
Pirkanmaan	23	523 942	9,5	6
Kaakkois-Suomen	27	423 538	7,7	5
Savo-Karjalan	32	412 377	7,5	5
Vaasan	40	436 387	7,9	5
Keski-Suomen	22	273 023	5,0	3
Oulun	38	485 710	8,8	6
Lapin	21	176 894	3,2	2
Kaikki yht.	293	5 512 791	100,0	66

Ehdotus

Valtuuskunta toteaa edellä olevan taulukon mukaiset valtuuskunnan vaalipiirikohtaiset jäsenmäärät, jotka on merkitty sarakkeeseen Paikat lkm.

Päätös

Valtuuskunta totesi esityslistalla olevan taulukon mukaiset valtuuskunnan vaalipiirikohtaiset jäsenmäärät, jotka on merkitty sarakkeeseen Paikat lkm.

Valtuuskunta 20.5.2021

10

Vaalikelpoisuuden menettämisen toteaminen (Sallamaarit Markkanen)

Kuntaliiton valtuuskunnan jäsen Sallamaarit Markkanen on ilmoittanut menettäneensä vaalikelpoisuuden Kuntaliiton valtuuskuntaan. Kotikunnan vaihtumisen vuoksi Sallamaarit Markkanen on menettänyt vaalikelpoisuutensa entisen kotikuntansa valtuustoon. Hänet on valittu valtuuskuntaan Savo-Karjalan vaalipiiristä keskustan ehdokaslistalta.

Kuntaliiton sääntöjen 14 §:n mukaan valtuuskunnan jäsenten tulee olla kuntalaissa tarkoitettuja valtuutettuja. Jos jäsenen todetaan menettäneen vaalikelpoisuutensa, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi.

Sen jälkeen, kun Sallamaarit Markkasen on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan, valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi kutsua valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalituloksen mukaan Sinikka Musikan.

Valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi myös pyytää valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Savo-Karjalan vaalipiiristä keskustan ehdokaslistalta. Vaalituloksen mukaan uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi tulee Eero Reijonen.

Ehdotus

Valtuuskunta toteaa Sallamaarit Markkasen menettäneen vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan.

Päätös

Valtuuskunta totesi Sallamaarit Markkasen menettäneen vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että valtuuskunnan puheenjohtaja

1. kutsui valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalituloksen mukaan Sinikka Musikan ja
2. pyysi valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Savo-Karjalan vaalipiiristä keskustan ehdokaslistalta.

Valtuuskunta 20.5.2021

11

Eronpyyntö Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenen tehtävästä ja vaalikelpoisuuden menettämisen toteaminen

Kuntaliiton valtuuskunnan jäsen Ulf Stenman on pyytänyt eroa Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenyydestä, koska hän aloittaa 1.5.2021 Kuntaliiton palveluksessa ruotsinkielisten asioiden yksikön johtajana. Hänet on valittu valtuuskuntaan Vaasan vaalipiiristä RKP:n ehdokaslistalta.

Ulf Stenmanin varajäsen Mikaela Björklund on menettänyt vaalikelpoisuuden valtuuskuntaan tultuaan valituksi Närpiön kaupunginjohtajaksi.

Kuntaliiton sääntöjen 14 §:n mukaan, jos jäsen on vapautettu toimestaan, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi.

Sen jälkeen, kun Ulf Stenmanille on myönnetty ero valtuuskunnan jäsenyydestä ja valtuuskunta on todennut varajäsen Mikaela Björkmanin menettäneen vaalikelpoisuuden valtuuskuntaan, valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi kutsua valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalituloksen mukaan Hans Frantzin.

Valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi myös pyytää valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Vaasan vaalipiiristä RKP:n ehdokaslistalta. Vaalituloksen mukaan uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi tulee Carola Lithen, koska Liane Byggmästar ei asetu ehdolle kuntavaaleissa ja Folke Storbacka on menehtynyt.

Ehdotus

Valtuuskunta myöntää Ulf Stenmanille eron valtuuskunnan jäsenen tehtävästä ja toteaa Mikaela Björklundin menettäneen vaalikelpoisuuden valtuuskuntaan.

Päätös

Valtuuskunta myönsi Ulf Stenmanille eron valtuuskunnan jäsenen tehtävästä ja totesi Mikaela Björklundin menettäneen vaalikelpoisuuden valtuuskuntaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että valtuuskunnan puheenjohtaja

1. kutsui valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalituloksen mukaan Hans Frantzin ja
2. pyysi valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Vaasan vaalipiiristä RKP:n ehdokaslistalta.

Valtuuskunta 20.5.2021

12

Vaalikelpoisuuden menettämisen toteaminen

Seuraavat valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet ovat ilmoittaneet, etteivät asetu ehdolle kuntavaaleissa, joten he menettävät vaalikelpoisuuden valtuuskuntaan 1.8.2021 alkaen.

- Nelli Berg-Väänänen, KOK, Savo-Karjalan vaalipiiri
- Sonja Koto, VIHR, Pirkanmaan vaalipiiri
- Seija Kuikka, KESK, Kaakkois-Suomen vaalipiiri
- Juha Kuisma, KESK, Pirkanmaan vaalipiiri
- Jaana Laitinen-Pesola, KOK, Satakunnan vaalipiiri
- Mari Ojalampi, SDP, Savo-Karjalan vaalipiiri
- Pirjo Rinne, VAS, Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Katri Sarlund, VIHR, Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Väinö Friman, varajäsen, VIHR, Pirkanmaan vaalipiiri
- Riitta Karjalainen, varajäsen, KOK, Hämeen vaalipiiri

Ruokolahden kunnan keskusvaalilautakunnasta 10.5.2021 saadun tiedon mukaan varajäsen Kristiina Helminen, KESK, Kaakkois-Suomen vaalipiiristä, ei ole ehdolla kuntavaaleissa, joten hän menettää vaalikelpoisuuden valtuuskuntaan 1.8.2021 alkaen.

Kuntaliiton sääntöjen 14 §:n mukaan, jos jäsenen todetaan menettäneen vaalikelpoisuutensa, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi.

Sen jälkeen, kun valtuuskunnan varsinaisen jäsenen on todettu menettävän vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan 1.8.2021 alkaen, valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi kutsua valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi 1.8.2021 alkaen vaalituloksen mukaan seuraavat henkilöt:

- Nelli Berg-Väänänen sijaan varsinaiseksi jäseneksi Anssi Törmälän
- Sonja Koton sijaan varsinaiseksi jäseneksi Susanna Suoniemen, koska Väinö Friman ei ole ehdolla kuntavaaleissa
- Seija Kuikan sijaan varsinaiseksi jäseneksi Jonne Tynkkysen, koska Kristiina Helminen ei ole ehdolla kuntavaaleissa
- Juha Kuisman sijaan varsinaiseksi jäseneksi Minna Sarvijärven
- Jaana Laitinen-Pesolan sijaan varsinaiseksi jäseneksi Matias Marttisen
- Mari Ojalampin sijaan varsinaiseksi jäseneksi Esa Lahtelan
- Pirjo Rinteen sijaan varsinaiseksi jäseneksi Jorma Randin
- Katri Sarlundin sijaan varsinaiseksi jäseneksi Marko Lindbergin

Valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi myös pyytää valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uudet varajäsenet. Vaalituloksen mukaan uusiksi varajäseniksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi 1.8.2021 alkaen tulevat seuraavat henkilöt:

- Tuija Kastari, KOK, Savo-Karjalan vaalipiiri
- Hanni Joronen, VIHR, Pirkanmaan vaalipiiri, koska Sonja Koto ja Väinö Friman eivät ole ehdolla kuntavaaleissa
- Jukka Vuorinen, KESK, Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Valtuuskunta 20.5.2021

- Jaakko Hänninen, KESK, Kaakkois-Suomen vaalipiiri, koska Seija Kuikka ja Kristiina Helminen eivät ole ehdokkaina kuntavaaleissa
- Pertti Hakanen, KESK, Pirkanmaan vaalipiiri
- Kari Kähkönen, KOK, Satakunnan vaalipiiri, koska Emilia Syväsalmi ei ole ehdokkaana kuntavaaleissa
- Leena Nyysönen, SDP, Savo-Karjalan vaalipiiri
- Johannes Yrttiaho, VAS, Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Sini Heino, VIHR, Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Marko Ahtiainen, KOK, Hämeen vaalipiiri

Ehdotus

Valtuuskunta toteaa seuraavien jäsenten ja varajäsenten, jotka eivät ole ehdolla kuntavaaleissa, menettävän 1.8.2021 alkaen vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan:

- Nelli Berg-Väänänen, KOK, Savo-Karjalan vaalipiiri
- Sonja Koto, VIHR, Pirkanmaan vaalipiiri
- Seija Kuikka, KESK, Kaakkois-Suomen vaalipiiri
- Juha Kuisma, KESK, Pirkanmaan vaalipiiri
- Jaana Laitinen-Pesola, KOK, Satakunnan vaalipiiri
- Mari Ojalampi, SDP, Savo-Karjalan vaalipiiri
- Pirjo Rinne, VAS, Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Katri Sarlund, VIHR, Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Väinö Friman, varajäsen, VIHR, Pirkanmaan vaalipiiri
- Riitta Karjalainen, varajäsen, KOK, Hämeen vaalipiiri
- Kristiina Helminen, varajäsen, KESK, Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Päätös

Kokouksessa valtuuskunnan jäsenet Tuomo Hänninen, KESK, Oulun vaalipiiristä, Kari Saastamoinen, KESK, Savo-Karjalan vaalipiiristä ja Lauri Kattelus, KOK, Varsinais-Suomen vaalipiiristä ilmoittivat, etteivät he ole ehdolla kuntavaaleissa, joten he menettävät vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan 1.8.2021 alkaen.

Sihteeri totesi, että Tuomo Hännisen sijaan varsinaiseksi jäseneksi nousee Hanna-Leena Mattila ja varajäseneksi Matti Leiviskä.

Sihteeri totesi, että Kari Saastamoisen sijaan varsinaiseksi jäseneksi nousee Leila Savolainen ja varajäseneksi Juho Pahajoki.

Sihteeri totesi, että Lauri Katteluksen sijaan varsinaiseksi jäseneksi nousee Toni Forsblom ja varajäseneksi Tarja Mäki-Punto-Ristanen.

Valtuuskunta totesi seuraavien jäsenten ja varajäsenten, jotka eivät ole ehdolla kuntavaaleissa, menettävän 1.8.2021 alkaen vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan:

- Nelli Berg-Väänänen, KOK, Savo-Karjalan vaalipiiri
- Sonja Koto, VIHR, Pirkanmaan vaalipiiri
- Seija Kuikka, KESK, Kaakkois-Suomen vaalipiiri
- Juha Kuisma, KESK, Pirkanmaan vaalipiiri
- Jaana Laitinen-Pesola, KOK, Satakunnan vaalipiiri
- Mari Ojalampi, SDP, Savo-Karjalan vaalipiiri
- Pirjo Rinne, VAS, Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Katri Sarlund, VIHR, Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Väinö Friman, varajäsen, VIHR, Pirkanmaan vaalipiiri
- Riitta Karjalainen, varajäsen, KOK, Hämeen vaalipiiri
- Kristiina Helminen, varajäsen, KESK, Kaakkois-Suomen vaalipiiri
- Tuomo Hänninen, KESK, Oulun vaalipiiri
- Kari Saastamoinen, KESK, Savo-Karjalan vaalipiiri
- Lauri Kattelus, KOK, Varsinais-Suomen vaalipiiri

Valtuuskunta 20.5.2021

Merkittiin pöytäkirjaan, että valtuuskunnan puheenjohtaja

1. kutsui valtuuskunnan varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi 1.8.2021 alkaen vaalituloksen mukaan
 - Anssi Törmälän
 - Susanna Suoniemen
 - Jonne Tynkkysen
 - Minna Sarvijärven
 - Matias Marttisen
 - Esa Lahtelan
 - Jorma Randin
 - Marko Lindbergin
 - Hanna-Leena Mattilan
 - Leila Savolaisen ja
 - Toni Forsblomin

2. pyysi valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uusia varajäseniä seuraavasti:
 - Savo-Karjalan vaalipiiristä kokoomuksen ehdokaslistalta
 - Pirkanmaan vaalipiiristä vihreiden ehdokaslistalta
 - Kaakkois-Suomen vaalipiiristä keskustan ehdokaslistalta kaksi varajäsentä
 - Pirkanmaan vaalipiiristä keskustan ehdokaslistalta
 - Satakunnan vaalipiiristä kokoomuksen ehdokaslistalta
 - Savo-Karjalan vaalipiiristä SDP:n ehdokaslistalta
 - Varsinais-Suomen vaalipiiristä vasemmistoliiton ehdokaslistalta
 - Varsinais-Suomen vaalipiiristä vihreiden ehdokaslistalta
 - Hämeen vaalipiiristä kokoomuksen ehdokaslistalta
 - Oulun vaalipiiristä keskustan ehdokaslistalta
 - Savo-Karjalan vaalipiiristä keskustan ehdokaslistalta
 - Varsinais-Suomen vaalipiiristä kokoomuksen ehdokaslistalta

Valtuuskunta 20.5.2021

13

Vaalikelpoisuuden menettämisen toteaminen (Mira Nieminen)

Kuntaliiton valtuuskunnan varajäsen Mira Nieminen on ilmoittanut menettäneensä vaalikelpoisuuden Kuntaliiton valtuuskuntaan, koska hän ei enää ole kotikuntansa valtuutettu. Hänet on valittu valtuuskuntaan Hämeen vaalipiiristä perussuomalaisten ehdokaslistalta.

Kuntaliiton sääntöjen 14 §:n mukaan valtuuskunnan jäsenten tulee olla kuntalaissa tarkoitettuja valtuutettuja. Jos jäsenen todetaan menettäneen vaalikelpoisuutensa, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi.

Sen jälkeen, kun Mira Niemisen on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan, valtuuskunnan puheenjohtajan tulisi pyytää valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Hämeen vaalipiiristä perussuomalaisten ehdokaslistalta. Vaalituloksen mukaan uudeksi varajäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi tulee Marko Heino.

Ehdotus

Valtuuskunta toteaa Mira Niemisen menettäneen vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan.

Päätös

Valtuuskunta totesi Mira Niemisen menettäneen vaalikelpoisuutensa valtuuskuntaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että valtuuskunnan puheenjohtaja pyysi valtuuskunnan vaalilautakuntaa määräämään uuden varajäsenen Hämeen vaalipiiristä perussuomalaisten ehdokaslistalta.

Valtuuskunta 20.5.2021

14

Seuraava kokous

Kuntaliiton sääntöjen 18 §:n mukaan valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maaliskuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Kuntaliiton hallitus on vuoden 2021 kokousaikataulun hyväksyessään päättänyt, että valtuuskunnan syyskokous on 2.-3.12.2021.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Valtuuskunta 20.5.2021

15

Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

16

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.36.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja

Sihteeri

Markku Pakkanen

Riitta Myllymäki

Käsitellyt asiat

1 - 16 §

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka

Allekirjoitus

Silja Borgarsdóttir Sandelin

Johanna Häggman

Valtuuskunta 20.5.2021

Sihteerin laatima läsnäololista

Helsingin vaalipiiri

Asko-Seljavaara Sirpa (etänä)	Kok.
Urho Ulla Marja (etänä)	Kok.
Jalovaara Ville (etänä)	SDP
Kivekäs Otso (etänä)	Vihr.
Diarra Fatim (etänä)	Vihr.
Vanhanen Reetta, varajäsen (etänä)	Vihr.
Malin Petra (etänä)	Vas.
Borgarsdóttir Sandelin Silja (etänä)	RKP

Uudenmaan vaalipiiri

Markkula Markku (etänä)	Kok.
Perttu Helinä (etänä)	Kok.
Vestman Heikki (etänä)	Kok.
Patinen Jussi (etänä)	Kok.
Kiljunen Kimmo (etänä)	SDP
Pahlman Irma (etänä)	SDP
Sistonen Markku (etänä)	SDP
Havula Tapio (etänä)	Kesk.
Lintula Tiia (etänä)	Vihr.
Raunu Päivi (etänä)	Vihr.
Liimatainen Tiina (etänä)	Vas.
Andersson Otto (etänä)	RKP

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Kattelus Lauri (etänä)	Kok.
Mikkola Mari (etänä)	Kok.
Pokki Pertti (etänä)	SDP
Ruottu Annina (etänä)	Kesk.
Sarlund Katri (etänä)	Vihr.
Rinne Pirjo (etänä)	Vas.

Satakunnan vaalipiiri

Jokinen-Anttila Leena (etänä)	SDP
Jalonen Vesa (etänä)	Kesk.

Hämeen vaalipiiri

Vahter Merja (etänä)	Kok.
Bitter Riku (etänä)	Kok.
Nahkuri Miia (etänä)	SDP
Lehtimäki Kirsi-Maarit (etänä)	SDP
Häggman Johanna (etänä)	Kesk.
Ronkainen Jari (etänä)	PS
Falk Sonja (etänä)	KD

Valtuuskunta 20.5.2021

Pirkanmaan vaalipiiri

Parhankangas Kirsi (etänä)	Kok.
Andersson Jari (Kuntatalo)	Kok.
Jokinen Jenni (etänä)	SDP
Ala-Herttuaala Marika (etänä)	SDP
Kuisma Juha (etänä)	Kesk.
Friman Väinö (etänä)	Vihr.

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Salmisaari Timo (etänä)	Kesk.
Taavitsainen Satu (etänä)	SDP, saapui klo 14.50
Pakkanen Markku (Kuntatalo)	Kesk.
Kuikka Seija (etänä)	Kesk.
Lehto Raul (etänä)	PS

Savo-Karjalan vaalipiiri

Berg-Väänänen Nelli (etänä)	Kok., saapui klo 14.43
Lahtela Esa, varajäsen (etänä)	SDP
Ojalampi Mari (etänä)	SDP
Musikka Sinikka (etänä)	Kesk.
Saastamoinen Kari (etänä)	Kesk.

Vaasan vaalipiiri

Koski Susanna (etänä)	Kok.
Berg Kim (etänä)	SDP
Lehtimäki Esko (etänä)	Kesk.
Kerola Mari (etänä)	Kesk.
Nummensalo Kati (etänä)	KD

Keski-Suomen vaalipiiri

Selin Jaakko (etänä)	Kok.
Puro Markku (etänä)	SDP
Mäkinen Tuija (etänä)	Vihr.

Oulun vaalipiiri

Hietala Heli (Kuntatalo)	SDP
Vehkaperä Mirja (etänä)	Kesk.
Mulari Keijo (etänä)	Kesk.
Hänninen Tuomo (etänä)	Kesk.
Paasimaa Veli (etänä)	Vas.
Moilanen Ahti (etänä)	PS

Lapin vaalipiiri

Salmijärvi Petteri (etänä)	Kesk.
Ponkala Markku (etänä)	Kesk.
Keränen Pertti (etänä)	Vas.

Valtuuskunta 20.5.2021

Kuntaliiton hallitus

Varsinaiset jäsenet

Räsänen Joonas, pj (etänä)	SDP
Rautio Sari, I vpj. (etänä)	Kok.
Tapani Tölli, II vpj. (etänä)	Kesk.
Kokko Annika (etänä)	Kok.
Korhonen Martti (etänä)	Vas.
Lehtonen Harri (etänä)	SDP
Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa (etänä)	Kesk.
Lyly Lauri (etänä)	SDP
Nylander Mikaela (etänä)	RKP
Sazonov Daniel (etänä)	Kok.
Taponen Merja (etänä)	Kesk.

Varajäsenet

Autto Heikki (etänä)	Kok.
Hertell Sirpa (etänä)	Vihr.
Ikonen Anna-Kaisa (etänä)	Kok.
Lepola Kaisa (etänä)	SDP
Minkkinen Minna (etänä)	Vas.
Mäkinen Tapani (etänä)	Kok.
Pelttari Pekka (etänä)	Kesk.
Reijonen Minna (etänä)	PS
Röppänen Neeta (etänä)	SDP

Muut läsnäolijat

Karhunen Minna (Kuntatalo)	toimitusjohtaja
Reina Timo (etänä)	varatoimitusjohtaja
Tainio Hanna (etänä)	varatoimitusjohtaja
Stenman Ulf (etänä)	johtaja, ruotsinkielisten asioiden yksikkö
Myllymäki Riitta (Kuntatalo)	kokouksen sihteeri
Majanen Juha (etänä)	kansliapäällikkö, Valtiovarainministeriö
Eriksson Nina (Kuntatalo)	hallintoasiantuntija
Huovinen Jarkko (etänä)	johtaja
Lindfors Hannele (etänä)	henkilöstöjohtaja
Liippola Elina (Kuntatalo)	talous- ja hallintojohtaja
Pauni Markus (etänä)	strategia- ja kehitysjohtaja
Pekola-Sjöblom Marianne	tutkimuspäällikkö
Päivärinta Terhi (etänä)	johtaja
Riipinen Miira (etänä)	johtaja
Sallinen Sini (etänä)	kehityspäällikkö
Välikorpi Miia (etänä)	viestintäjohtaja

Kunnallissihteerit

Hällfors Christoffer(etänä)	RKP
Kyrölä Kimmo (etänä)	Vihr.
Pakarinen Helena (etänä)	Kesk.
Rekimies Mikko (etänä)	KD
Saarelainen Antti (etänä)	Vas.

SUOMEN KUNTALIITTO RY
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
1.1. – 31.12.2020

	sivuno
Toimintakertomus	1 - 3
Tuloslaskelma	4
Tase	5 - 6
Konsernin tuloslaskelma	7
Konsernin tase	8 - 9
Liitetiedot	10 - 19
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	20
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	21

Liitteet:
budjettivertailu

Tämä tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2030 asti.

Osoite Toinen linja 14
00530 HELSINKI

Y-tunnus 0926151-4
Kotipaikka Helsinki

SUOMEN KUNTALIITTO

Suomen Kuntaliitto -konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus 2020

Suomen Kuntaliitto ry:n (Y-tunnus 0926151-4) konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyönantajien tilinpäätöksen lisäksi KL-Kuntahankinnat Oy:n sekä Kuntaliiton omistaman Kuntaliitto Holding -konsernin tilinpäätökset. Kuntaliiton toimintaa on selvitetty vuosikertomuksessa erikseen ja toiminnasta on lisäksi annettu erillinen raportti valtuuskunnalle. KT Kuntatyönantajien tuottojen ja kulujen yhteismäärä sisältyy Kuntaliiton tilinpäätökseen.

Suomen Kuntaliitto ry:n (emoyhdistys) tilinpäätös

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 6 497 800,16 euroa ylijäämäinen.

	2020	2019
	(1000 euroa)	(1000 euroa)
Tulos		
Tilikauden ali-/ylijäämä (konserni)	1 862	5 470
Suomen Kuntaliitto ry:n tilikauden ali-/ylijäämä, (emoyhdistys)	6 498	7 939
Tytäryhtiöiden jakamat osingot yhteensä	6 428	6 106
Liikevaihto		
Varsinainen toiminta (konserni)	13 290	13 205
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	5 195	4 334
Varainhankinta (emoyhdistys)	18 657	18 889
Taseet		
Taseen loppusumma (konserni)	142 184	142 680
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	116 492	116 650
Henkilökunta (keskimäärin)		
Henkilökunta (konserni)	1002	1032
Henkilökunta (Kuntaliitto)	177	173
Henkilökunta (KT Kuntatyönantajat)	62	61
Henkilökunta (tytäryhtiöt)	763	798

Liiton sijoitus- ja rahoitustoiminta on 7 206 035 euroa ylijäämäinen. Kuntaliiton varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen ja valtuuskunnan hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus on 17 070 980 euroa. Kuntayhtymät maksoivat lisäksi jäsenmaksurahoitteista palvelua vastaavista palveluista erillistä palvelumaksua, jonka suuruus on 1 586 139 euroa.

Muutokset konsernirakenteessa

FCG:ssä kesällä käynnistetyyn organisaation uudistamisen tavoitteena on muodostaa entistä asiakaskeskeisempi organisaatio vähentämällä organisoitumisen tasoja, lisäämällä tiimien itseohjautuvuutta sekä panostamalla esimiestyöhön ja työhyvinvointiin. Tavoitteena on myös parantaa yhtiön kannattavuutta. Samassa yhteydessä kaikki FCG-konsernin yhtiöt FCG Smart Transportation Oy:tä lukuunottamatta sulautettiin FCG Finnish Consulting Group Oy:öön.

FCG osti toukokuussa Perlacon Oy:n ja kesäkuussa NorthWind Consulting Oy:n osakekannat. Yritysosot tukevat vahvasti FCG:n strategiaa, jolla haetaan kasvua kuntataloudessa ja tuulivoimassa.

Toiminnan ja talouden riskit

Koronaviruspandemia on aiheuttanut yhdistykseen toiminnallisia muutoksia, kun Kuntaliiton henkilökunta on työskennellyt pääsääntöisesti etätöissä maaliskuusta 2020 alkaen. Laajamittaisilta sairastumisilta on välttytty ja Kuntaliitto on poikkeusoloissakin pystynyt toiminaan ja palvelemaan normaalisti. Kuitenkin edelleen ennen työikäisen väestön laajaa rokotusten tuomaa suojaa henkilöstöriskinä on organisaation toimintakyvyn heikkeneminen, jos suuri osa henkilöstöä sairastuisi samaan aikaan.

Kuntien taloudellinen tilanne saattaa aiheuttaa paineita alentaa jäsenmaksuja tulevaisuudessa tai jopa maksuvaikeuksia, mitkä aiheuttaisivat Kuntaliitossa rakenteellisia sopeutustoimenpiteiden tarpeita sekä kassavirran ja maksuvalmiuden heikkenemistä.

Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2020 oli eräs erikoisimmista aikoihin. Alkuvuonna tilanne pääomamarkkinoilla aiheutti merkittävän arvonalennuksen sijoitussalkkuun ja romahdutti sijoitusomaisuuden tuotto-odotukset hetkellisesti. Suuren romahduksen jälkeen pääomamarkkinat kuitenkin toipuivat ennennäkemättömän nopeasti, riskinä on tämän suotuisan kehityksen katkeaminen tai uusi romahdus.

Koronapandemiasta johtuvan poikkeustilan aiheuttamat liiketoiminnalliset haasteet vaikeuttavat edelleen tytäryhtiöiden toimintaa ja sitä kautta heikentävät ainakin vielä vuonna 2021 niiden osingonjakokykyä.

Taseen ulkopuoliset vastuut

Marraskuussa allekirjoitettiin Kuntaliitto Palvelut Oy:n ja KL-Kustannus Oy:n välinen liiketoimintakauppasopimus, jolla ruotsinkielinen kunta-alan lehti Kommuntorget siirtyy Kuntaliitto Palvelut Oy:stä KL-Kustannus Oy:lle vuoden 2021 alussa. Tähän liittyy myös yhden työntekijän siirto KL-Kustannus Oy:n palvelukseen. Samassa yhteydessä osana ruotsinkielistä toimintaansa Suomen Kuntaliitto ry sitoutui korvaamaan KL-Kustannus Oy:lle Kommuntorgetin kustantamisesta mahdolliset tappiot, joiden arvioidaan vuosittain ylittävän satatuhatta euroa.

Vuoden 2021 toiminta ja talous

Vuoden 2021 talousarviossa on Kuntaliiton toiminnallisen tuloksen arvioitu olevan noin 3 129 euroa ylijäämäinen sijoitus- ja rahoitustuottojen jälkeen.

Henkilökunta

Kuntaliiton palveluksessa oli tilivuoden 2020 lopussa 239 henkilöä, joista 62 henkilöä hoiti KT Kuntatyöntajien tehtäviä. Palkkojen ja välittömien henkilöstösivukulujen yhteismäärä oli 19 167 790 euroa. Tästä on KT Kuntatyöntajien osuus 4 898 894 euroa. Henkilöstökertomus on erillisenä julkaisuna.

Ympäristönsuojelu

Kuntaliitto vaikuttaa ympäristöpäämäärien toteutumiseen edunvalvonnan kautta. Tässä pyritään tunnistamaan ja ottamaan huomioon kuntien kannalta olennaiset ympäristökysymykset ja ne pyritään sisällyttämään Kuntaliiton neuvontapalveluihin.

Hallitus ehdottaa, että Suomen Kuntaliitto ry:n 2020 tilikauden ylijäämä 6 497 800,16 euroa lisätään muuhun omaan pääomaan.

Helsingissä 22. päivänä huhtikuuta 2021

Räsänen Joonas	puheenjohtaja
Rautio Sari	I varapuheenjohtaja
Tölli Tapani	II varapuheenjohtaja
Kankaanniemi Toimi	
Kokko Annika	
Korhonen Martti	
Lehtonen Harri	
Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa	
Lumela Meri	
Lyly Lauri	
Nylander Mikaela	
Rantanen Tuomas	
Sankelo Janne	
Sazonov Daniel	
Taponen Merja	

TULOSLASKELMA

	2020		2019	
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		5 194 621,69		4 334 070,33
Kulut				
Henkilöstökulut	-14 268 896,60		-13 738 743,71	
Poistot	-35 479,23		-36 617,77	
Muut kulut	-10 255 599,32	-24 559 975,15	-10 479 236,98	-24 254 598,46
		<u>-19 365 353,46</u>		<u>-19 920 528,13</u>
KT Kuntatyöntekijät				
Tuotot		8 016 729,51		7 690 737,17
Kulut				
Henkilöstökulut	-4 898 894,29		-4 630 921,31	
Poistot	-47 466,19		-5 974,32	
Muut kulut	-3 070 369,03	-8 016 729,51	-3 053 841,54	-7 690 737,17
		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Kulujäämä		-19 365 353,46		-19 920 528,13
Varainhankinta				
Tuotot		18 657 118,29		18 889 007,83
Kulujäämä		-708 235,17		-1 031 520,30
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	7 977 625,36		9 947 335,26	
Kulut	<u>-771 590,03</u>	7 206 035,33	<u>-977 266,71</u>	8 970 068,55
Tuotto-/Kulujäämä		6 497 800,16		7 938 548,25
Tilikauden yli-/alijäämä		<u>6 497 800,16</u>		<u>7 938 548,25</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2020	31.12.2019
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	115 237,17	115 237,17
Koneet ja kalusto	203 839,37	224 782,17
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>358 703,80</u>	<u>346 691,80</u>
	677 780,34	686 711,14
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	35 343 366,67	35 343 366,67
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	3 583 386,90	3 583 386,90
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	3 556 000,00	3 556 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	971 991,07	972 848,83
Muut saamiset	<u>535 718,58</u>	<u>535 718,58</u>
	43 990 463,22	43 991 320,98
Pysyvät vastaavat yhteensä	44 668 243,56	44 678 032,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet/Tavarat	115 449,81	89 866,51
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	378 595,28	667 552,30
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	529 616,70	316 787,80
Muut saamiset, lyhytaikainen	817 492,77	1 183 326,73
Siirtosaamiset	<u>1 060 408,05</u>	<u>1 927 769,99</u>
	2 786 112,80	4 095 436,82
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	68 649 766,70	67 552 254,28
Rahat ja pankkisaamiset	<u>272 835,93</u>	<u>234 588,04</u>
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	71 824 165,24	71 972 145,65
Vastaavaa yhteensä	<u>116 492 408,80</u>	<u>116 650 177,77</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2020	31.12.2019
Vastattavaa		
Peruspääoma	16 818 792,65	16 818 792,65
Muu oma pääoma	76 468 827,49	68 530 279,24
Tilikauden yli- / alijäämä	6 497 800,16	7 938 548,25
OMA PÄÄOMA	<u>99 785 420,30</u>	<u>93 287 620,14</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	7 155 712,26	7 724 029,26
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	1 009 869,10	611 100,97
Ostovelat	957 037,36	1 175 009,25
Velat saman konsernin yrityksille	2 961 237,29	9 622 307,12
Muut velat	440 735,58	421 465,00
Siirtovelat	4 182 396,91	3 808 646,03
	<u>9 551 276,24</u>	<u>15 638 528,37</u>
Vieras pääoma yhteensä	9 551 276,24	15 638 528,37
Vastattavaa yhteensä	<u><u>116 492 408,80</u></u>	<u><u>116 650 177,77</u></u>

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

TULOSLASKELMA

	Liitetieto			
	no			
	1-3	2020		2019
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		13 290		13 205
Kulut				
Henkilöstökulut	-16 465		-18 234	
Poistot	-301		-340	
Muut kulut	-12 145	-28 911	-11 188	-29 762
		<u>-15 621</u>		<u>-16 557</u>
KT Kuntatyöntekijät				
Tuotot		8 017		7 691
Kulut				
Henkilöstökulut	-4 899		-4 631	
Poistot	-47		-6	
Muut kulut	-3 070	-8 017	-3 054	-7 691
		<u>0</u>		<u>0</u>
Kulujäämä		-15 621		-16 557
Varainhankinta				
Tuotot		18 657		18 889
Kulujäämä		3 036		2 332
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	4			
Tuotot		74 575	84 054	
Kulut		-75 749	-80 916	3 138
		<u>-1 174</u>		<u>3 138</u>
Tilikauden ali-/ylijäämä		<u>1 862</u>		<u>5 470</u>

SUOMEN KUNTALIITTO**KONSERNI (1000 euroa)****TASE 31.12.2020**

VASTAAVAA	Liitetiedot	2020		2019	
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	6				
Aineettomat oikeudet		2 484		2 774	
Muut pitkävaikutteiset menot		759		773	
Konserniliikearvo		2 501	5 744	3 116	6 664
Aineelliset hyödykkeet	7				
Maa- ja vesialueet		207		207	
Koneet ja kalusto		1 688		1 975	
Muut aineelliset hyödykkeet		382	2 277	402	2 584
Sijoitukset	8				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		3022		3 625	
Osakkeet ja osuudet		1560		1 575	
Muut saamiset		536	5 118	536	5 736
Pysyvät vastaavat yhteensä			13 139		14 983
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	9		134		110
Lyhytaikaiset saamiset	10				
Myyntisaamiset		12 728		16 907	
Lainasaamiset		52		18	
Siirtosaamiset		1 724		2 121	
Muut saamiset		13 092	27 596	13 045	32 091
Rahoitusarvopaperit	11		74 381		70 586
Rahat ja pankkisaamiset			26 932		24 909
Vaihtuvat vastaavat yhteensä			129 044		127 697
Vastaavaa yhteensä			142 184		142 680

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

VASTATTAVAA		2020		2019
OMA PÄÄOMA	12			
Peruspääoma		16 819		16 819
Edell.tilikaus.ylijäämä		83 598		78 030
Tilikauden ali-/ylijäämä		1 862	102 279	5 469
				100 318
VÄHEMMISTÖOSUUS			4	66
PAKOLLISET VARAUKSET	13		7 326	7 890
VIERAS PÄÄOMA	14			
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta		0		268
Muut pitkäaikaiset velat		400		125
Laskennalliset verovelat		174	574	190
				583
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot		8 162		9 601
Ostovelat		4 904		5 363
Lainat rahoituslaitoksilta		7		300
Muut lyhytaikaiset velat		4 027		4 412
Siirtovelat		14 899	31 999	14 147
				33 823
Vieras pääoma yhteensä			32 574	34 406
Vastattavaa yhteensä			142 184	142 680

SUOMEN KUNTALIITTO KONSERNI**TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT****31.12.2020****TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET****Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus**

Rakennukset	20-30 vuotta
Rakennuksissa olevat koneet	20-30 vuotta
Tutkimusalus	15 vuotta
Laboratoriokalusto	7 vuotta
Toimistokalusteet	7 vuotta
Ajoneuvot	4-7 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Ohjelmistot	5 vuotta
Liikearvo	5 vuotta
Konsernin liikearvo	5-10 vuotta *
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta

* Konserni liikearvon vaikutusaika on katsottu olevan 10 vuotta 5 vuoden sijaan.

KT Kuntatyönantajien käyttöomaisuushankinnat poistetaan kokonaan hankintavuonna tilivuositain tasattavien kuntakohtaisten maksuosuuksien vuoksi.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on aktivoitu varovaisuuden periaatetta noudattaen välittömään hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen myyntihintaan.

Pitkän valmistusajan vaativien hankkeiden tuloutus

FCG-konserni: Projektit, joilla on kiinteä budjetti, kirjataan tuotoksi tehdyn työn mukaan varovaisesti siihen asti kun budjettia on käytettävissä. Budjetin ylittävät työt ja kulut kirjataan projektin kuluksi. Näitä vastaavia tuottoja ei jaksoteta. Muut hankkeet tuloutetaan juoksevasti laskutuksen mukaan.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymisvuonna.

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvostus

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan markkinahintaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Suomen Kuntaliiton konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyönantajien lisäksi liiton kokonaan omistaman tytäryhtiön KL-Kuntahankinnat Oy:n tilinpäätökset sekä Kuntaliiton 100 % omistaman Kuntaliitto Holding-konsernin tilinpäätös. Lisäksi 35% osuus syksyllä 2019 hankitun Hansel Oy:n tuloksesta. Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty SIPU AB-nimistä 60%:sti omistettua yhtiötä. Yhdistelemättä jättäminen perustuu kirjanpitolain 6 luvun 3 ovkälän 1. kohtaan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernin sisäinen omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Osakkuusyhtiöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tilikauden tuloksesta on esitetty rahoitus- ja sijoituserissä.

Tuloslaskelmassa tytäryhtiöt on yhdistetty siihen toimintoon, johon ne luonteensa vuoksi kuuluvat. KL-Kuntahankinnat Oy, KL-Kustannus Oy, KL-Tarkastuspalvelut Oy, Kuntaliitto Holding Oy ja Kuntaliitto Palvelut Oy liiton varsinaiseen toimintaan, FCG Finnish Consulting Group -konserni ja sen tytäryhtiöt sekä Kunta-Efeko Oy sijoitustoimintaan.

Toimintokohtaisiin eriin tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden tuotot tuottoihin ja kulut ao. kuluihin. Toiminnanaloille on kohdistettu toiminnan erilliskulut. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryhtiöiden rahoitustuotot ja -kulut sekä sijoitustoimintaa palvelevien tytäryhtiöiden tulos.

Esittämistapaa on muutettu koskien toimitilan vuokraa ja saatua avustusta Suomen Kuntasäätiöltä. Aiemmasta poiketen saadun avustuksen arvo (1MEur) tilikaudella on esitetty toiminnan tuotoissa avustuksena ja vastaava määrä toimitilavuokrana tilikaudesta 2020 alkaen. Vertailutiedot eivät ole tältä osin vertailukelpoiset. Esittämistavan muutoksella ei ole vaikutusta tilikauden tuloksiin.

Tuloverot

Verot on esitetty sijoitustoiminnan kuluina.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Kertyneistä poistoeroista on laskettu laskennallinen verovelka.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Noteeraamattomien valuuttojen osalta on käytetty liikepankkien ohjeellisia kurseja. Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu tilikauden keskikurssiin ja taseet on muutettu euromääräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ja kurssiero sisältyy tilikauden voittoon.

Konsernin sisäisen omistuksen eliminoinnista syntyvä muuntoero on esitetty edellisten vuosien voittovaroista.

Eläkevastuut

Kuntaliiton ja sen tytäryhtiöiden palveluksessa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty Kevan kautta, lukuun ottamatta FCG Finnish Consulting Group Oy:tä, jonka eläkevakuutukset on hoidettu työeläkevakuutusyhtiöiden kautta.

Kevan valtuusto vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärän. Kokonaismäärä jaetaan jäsenyhteisöjen maksettavaksi sen perusteella, miten paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä. Eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärä vuonna 2019 on yhteensä 737 miljoonaa euroa (vuonna 2019 yhteensä 703 miljoonaa euroa). (Lähde: Keva.fi) Liite 2021 vastuissa

Kuntaliiton ja KL-Kustannus Oy:n eläkevastuu on arvioitu Finanssivalvonnan säännösten mukaan tehdyn laskelman perusteella ja kirjattu pakolliseksi varaukseksi. Kuntaliiton vastuun kokonaismäärä on 6,71 milj. euroa v 2019. KT Kuntatyönantajien lainsäädännön perusteella, kuntien vastuulla oleva 134 834,61 euroa on kirjattu tulosvaikutteisesti v2019. Laskelma tehdään kahden vuoden välein.

Koko konsernin eläkemenoperusteinen varaus on tilinpäätöshetkellä 6,3 milj. euroa. Eläkevastuu KUEL:n ulkopuolisista varhennetuista eläkkeistä esitetään pakollisena varauksena. Liitolla ei ole muita kattamattomia eläkevastuita.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuloslaskelman liitetiedot (1000 €)

1 Liitetiedot henkilöstöstä

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020 henkilöä	2019 henkilöä	2020 henkilöä	2019 henkilöä
1.1 Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	940	971	239	234
KT Kuntatyöntajien osuus	62	61	62	61

1.2 Henkilöstökulujen erittely

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Palkat ja palkkiot	-47 671	-50 431	-15 901	-15 189
Eläkekulut	-7 067	-7 964	-2 762	-2 745
Muut henkilösivukulut	-1 997	-1 949	-505	-436
Henkilöstökulut	-56 735	-60 345	-19 168	-18 370
Henkilöstökulut sisältyvät tuloslaskelmaan seuraavasti:				
Kunnallinen edunvalvonta	-16 465	-19 572	-14 269	-13 739
KT Kuntatyöntajat	-4 899	-4 631	-4 899	-4 631
Sijoitustoiminta	-35 372	-36 142	0	0
	-56 735	-60 345	-19 168	-18 370

1.3 Johdon palkat ja palkkiot

Johdon palkat, hallituksen-, työvaliokunnan ja valtuuskunnan palkkiot	2 915	2 791	981	932
--	-------	-------	-----	-----

2 Poistot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Poistojen kokonaismäärä				
Aineettomat hyödykkeet	-2 706	-1 978	0	-1
Koneet ja kalusto	-540	-543	-83	-42
	-3 246	-2 521	-83	-43
Poistot sisältyvät tuloslaskelman eriin seuraavasti:				
Kunnallinen edunvalvonta	-301	-340	-35	-37
KT Kuntatyöntajat	-47	-6	-47	-6
Sijoitustoiminta	-2 897	-2 175	0	0
	-3 246	-2 521	-83	-43

3. Kokonaistuotot ja -kulut

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Varsinaisen toiminnan tuotot	19 920	20 896	13 208	12 025
Varainhankinta	18 657	18 889	18 657	18 889
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	73 416	84 054	7 978	9 947
Tuotot yhteensä	111 993	123 839	39 843	40 861
Varsinaisen toiminnan kulut	-34 476	-37 453	-32 577	-31 945
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-75 656	-80 916	-772	-977
Kulut yhteensä	-110 131	-118 369	-33 348	-32 923
Tilikauden tulos	1 862	5 470	6 498	7 939

3.1 Tilintarkastajan palkkiot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Tilintarkastuspalkkiot	-149	-159	-29	-27
Vero-,lakineuvonta	-72	-18	0	0
Muut palkkiot	-32	-277	-6	-52
	<u>-253</u>	<u>-454</u>	<u>-35</u>	<u>-79</u>

4. Sijoitus- ja rahoitustoiminta

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Tuotot				
Osinkotuotot	71	694	5 014	4 245
Korkotuotot	51	11	25	24
Myyntivoitot	3 095	1 644	1 682	1 228
Arvonpalautukset rahoitusarvopapereista	104	4 789	104	4 451
Muut rahoitustuotot	0	0	1 152	0
Tuotot yhteensä	<u>3 321</u>	<u>7 138</u>	<u>7 978</u>	<u>9 947</u>
Kulut				
Korkokulut	-88	-119	-9	-20
Muut rahoituskulut	-137	-69	-43	-43
Myyntitappiot, arvopaperit	-1 270	-533	-619	-176
Arvonlennukset rahoitusarvopapereista	-99	-838	-101	-738
Kulut yhteensä	<u>-1 595</u>	<u>-1 558</u>	<u>-772</u>	<u>-977</u>
Liiketoiminnan tulos	-3 873	-2 446		
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-541	-120		
Yhteensä	<u>-4 414</u>	<u>-2 566</u>		
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä			7 206	8 970

4.1 Sijoitus- ja rahoitustoimintaan sisältyvä liiketoiminta eriteltyinä

	Konserni	
	2020	2019
Liikevaihto	69 626	76 710
Liiketoiminnan muut tuotot	469	206
Materiaalit ja palvelut	-15 643	-18 027
Henkilöstö- ja muut henkilösivukulut	-35 372	-37 479
Poistot ja arvonalentumiset	-2 897	-2 175
Liiketoiminnan muut kulut	-18 331	-20 372
Liiketappio	-2 148	-1 138
Rahoitustuotot ja -kulut	-450	-123
Verot	-1 275	-1 184
Vähemmistön osuus	-541	-120
Tilikauden tulos	<u>-4 414</u>	<u>-2 566</u>

5 Tilinpäätössiirrot

	Konserni	
	2020	2019
Tuloverot	-1 275	-1 282
Laskennallisen verovelan muutos	-2	-11
Laskennallisen verosaamisen muutos	17	
Poistoero	-1	53
Ruotsin vapaaehtoinen varaus	-16	55
	<u>-1 277</u>	<u>-1 184</u>

SUOMEN KUNTALIITTO
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot (1000 €)

PYSYVÄT VASTAAVAT	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
6 Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	2 634	2 405	10	10
Lisäykset	160	229	0	0
Luovutukset	35	0	0	0
Vähennykset	-39	0	0	0
Hankintameno 31.12.	2 790	2 634	10	10
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2 278	-2 114	10	-9
Luovutusten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	-188	-164	0	-1
Kertyneet poistot 31.12.	-2 466	-2 278	10	-10
Kirjanpitoarvo 31.12.	324	356	0	0
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	3 025	2 798		
Lisäykset	7	226		
Vähennykset	0	0		
Hankintameno 31.12.	3 032	3 025		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1 559	-1 182		
Luovutusten kertyneet poistot	0	0		
Tilikauden poisto	-393	-378		
Kertyneet poistot 31.12.	-1 952	-1 559		
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 080	1 465		
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	21 323	20 289		
Vähennys	-959	0		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	1 426	1 034		
Lisäykset	500	0		
Hankintameno 31.12.	22 290	21 323		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-18 207	-17 227		
Tilikauden poisto	-1 581	-980		
Kertyneet poistot 31.12.	-19 788	-18 207		
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 501	3 116		
Kehittämismenot				
Hankintameno 1.1.	1 464	841		
Lisäys	328	622		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	0		
Vähennys	0	0		
Hankintameno 31.12.	1 791	1 464		
Kertyneet poistot				
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	-512	-321		
Tilikauden poistot	0	-191		
Kertyneet poistot 31.12.	-784	-512		
Menojäännös 31.12.	1 008	952		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	5 410	5 134		
Lisäykset	290	276		
Vähennykset	0	0		
Hankintameno 31.12.	5 700	5 410		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-4 632	-4 370		
Vähennysten kertyneet poistot	-4	0		
Tilikauden poisto	-272	-266		
Kertyneet poistot 31.12.	-4 908	-4 636		
Kirjanpitoarvo 31.12.	792	773		

	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
7 Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut				
Hankintameno 1.1.	207	207	115	115
Luovutukset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	207	207	115	115
Kirjanpitoarvo 31.12.	207	207	115	115
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	0	44		
Lisäykset	0	0		
Luovutukset	0	0		
Hankintameno 31.12.	0	44		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1	0	-44		
Vähennysten/luovutusten kertyneet poistot	0	0		
Tilikauden poisto	0	0		
Kertyneet poistot 31.12.	0	-44		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0		
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	10 686	10 649	574	521
Lisäykset	332	340	106	109
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	3	0	0
Vähennykset	-136	-306	-51	-98
Väh. Yrit sis siirrosta	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	10 882	10 686	629	532
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-8 711	-8 243	-349	-345
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	0	0	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	57	69	7	31
Tilikauden poisto	-540	-537	-83	-33
Luovutusten kertyneet poistot	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-9 194	-8 711	-425	-348
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 688	1 975	204	185
Muut aineelliset hyödykkeet	2020	2019		
Hankintameno 1.1.	403	369	347	347
Lisäys	4	45	12	0
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	0	0	0
Vähennys	-36	-11	0	0
Hankintameno 31.12.	371	403	359	347
Kertyneet poistot 1.1.	-1	0		
Vähennysten kertyneet poistot	12	0		
Tilikauden poistot	0	0		
Kertyneet poistot 31.12.	11	-1		
Menojäännös 31.12.	382	402		

8 Sijoitukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Hankintameno 1.1.	5 736	2 450	43 991	40 435
Lisäykset	2	3 557	0	3 556
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	0	0	0
Vähennykset	-620	-271	-1	0
Hankintameno 31.12.	5 118	5 736	43 990	43 991

8.1 Kuntaliiton tytäryhtiöosakkeet

	Kpl	Konsernin omistus-osuus %	emoyhtiön om.osuus %
KL-Kuntahankinnat Oy, Helsinki	2 500	100	100
Kuntaliitto Holding Oy, Helsinki	35 340 867	100	100

8.2 Omistukset konserniyrityksissä

Kuntaliitto Holding Oy tytäryhtiöt:

Kuntaliitto Palvelut Oy, Helsinki	25	100	100
KL-Tarkastuspalvelut Oy, Helsinki	4	100	100
Kunta-Efeko Oy, Helsinki	1 000	100	100
KL-Kustannus Oy, Helsinki	100	100	100
FCG Finnish Consulting Group Oy, Helsinki	19 679 000	100	100

FCG Finnish Consulting Group Oy tytäryhtiöt:

FCG Koulutus Oy		100	100
FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy		100	100
FCG Konsultointi Oy		100	100
FCG International Oy		100	100
FCG Talent Oy		100	100
FCG Smart Transportation Oy		75	75
Finnish Consulting Group Asia Pte. Ltd, Singapore		100	100
FCG ANZDEC Ltd, Uus Seelanti		100	100
Finnish Consulting Group SRL, Romania		100	100
LLC Finnish Consulting Group, Ukraina		100	90
SIPU International Ab, Ruotsi		100	100
SIPU Ab, Ruotsi		60	
FCG Germany GmbH, Saksa		100	100
POVVIK EAD, Bulgaria		100	100
FCG Swedish Development AB, Ruotsi		100	100
FCG Kenya Ltd, Kenia		98	

8.3 Osuudet omistusyhteisyrityksissä

	Konsernin omistus-osuus %	oma pääoma	voitto/tappio
Oü Projektikeskus, Viro	27,3 %		
Kiinteistö Oy Södra Bergbacka	21,7 %	1 432 826	-3 091
Hansel Oy	35,0 %	8 106 006	-1 723 217

VAIHTUVAT VASTAAVAT

9 Vaihto-omaisuus	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Aineet ja tarvikkeet				
Hankintameno 1.1.	110	126	90	93
Lisäys	24	7	26	7
Vähennys	0	-22	0	-10
Hankintameno 31.12.	134	110	115	90

10 Lyhytaikaiset saamiset

10.1 Myyntisaamiset	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
	12 728	16 907	380	668
10.2 Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			78	214
Muut saamiset			102	102
			181	317

10.3 Siirtosaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset

Muut lyhytaikaiset saamiset				
Henkilöstöön liittyvät saamiset	24	44	0	0
Projektiennakot	117	48	0	0
Kuntien maksuosuudet KT	641	1 161	641	1161
Muut	943	868	16	22
	1 724	2 121	657	1183

Lyhytaikaisten siirtosaamisten olennaiset erät

Projektirahoitus	6 760	7 665	430	1315
Vuokrat	0	261	0	0
Palkkionpalautukset	0	89	0	89
Rahoitusarvopaperit, avoin tapahtuma	0	0	0	0
Versaamiset	0	232	0	0
Laskennallinen versaaminen	31	6	0	0
Työttömyysvakuutuspalautus	0	0	0	0
Henkilöstöön liittyvät saamiset	80	261	80	129
Siirtyvä laskutus	1 253	1 570	0	0
KT siirtosaamiset	468	343	468	343
Muut	277	2 617	243	52
	8 870	13 045	1 221	1 928

11 Rahoitusarvopaperit

Muut arvopaperit	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Kirjanpitoarvo 31.12.	74 381	70 586	68 650	67 552
Markkina-arvo	83 511	76 445	77 266	73 259
	9 131	5 859	8 616	5 706

Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia rahastosijoituksia. Rahoitusarvopaperit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Rahat ja pankki saamiset

Konsernilla on käytössään konsernipankkitili, jonka omistaja on konsernin emoyhtiö. Tilinpäätöshetkellä tytäryhtiöiden tilien varat/velat raportoidaan emoyhtiön rahavaroissa. Vastaavasti tytäryhtiöissä tilin varat/velat esitetään lyhytaikaisissa saamisissa/veloissa emoyhtiölle.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot (1000 €)

12 Oman pääoman ja rahastojen muutokset	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoma 31.12.2015	16 819	16 819	16 819	16 819
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1. oikaisut ed.vuosien tulokseen	83 499	78 455	76 469	68 530
	429	-5	0	0
Muuntoeron muutos	-331	-421	0	0
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	83 928	78 450	76 469	68 530
Tilikauden voitto (tappio)	1 862	5 470	6 498	7 939
Oma pääoma yhteensä	102 278	100 318	99 785	93 288

13 Pakolliset varaukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Eläkevaraus	7 326	7 890	7 156	7 724

Eläkevaraukset ovat työnantajan maksamia lisäeläkkeitä varten sekä varautuminen eläkemenoperusteiseen maksuun

14 VIERAS PÄÄOMA

Vieraaseen pääomaan kuuluvat olennaiset erät

Lyhytaikainen vieras pääoma	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Projektitoimintaan liittyvät ennakat	8 162	9 601	1 010	611
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			94	454
Muut velat			2 867	9168
			2 961	9 622
Siirtovelkojen olennaiset erät				
Palkat ja lomapalkkavelka sos. menoineen	895	8 687	3 579	3 278
Projektitoimintaan liittyvät velat	3 292	3 549	0	0
Lisähinta yrityskaupoista	0	0	0	0
Verot	325	34	0	0
Korot	0	0	0	0
Muut siirtovelat	2 066	1 877	604	531
	6 579	14 147	4 182	3 809

15 Kuntaliiton taseeseen sisältyvät KT

Kuntatyöntajien saatavat ja velat

Lyhytaikaiset saatavat	Emoyhdistys	
	2020	2019
Myyntisaatavat	251	435
Muut saamiset	349	0
Maksusuudet	641	1 161
Siirtosaamiset	607	390
	1 847	1 986
Pakolliset varaukset, eläkevastuut	-386	-418
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	-172	-165
Muut velat saman konsernin yrityksille	-38	-187
Muut velat	-106	-98
Lomapalkkavelka sos. menoineen	-843	-763
Siirtovelat, muut	-340	-356
	-1 885	-1 986

16. Vakuudet ja vastuusitoumukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2020	2019	2020	2019
Samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden puolesta annettu vakuus				
Yrityskiinnitykset *	0	0	0	0
*) annettu rahoituslimiitin ja pankkitakausten vakuudeksi				
Leasingvastuut	Konserni		Emoyhdistys	
Leasingsopimusten maksamatta olevat määrät	2020	2019	2020	2019
Erääntyy seuraavana vuonna	779	945	81	100
Myöhemmin maksettavat	524	729	91	108
Yhteensä	1 303	1 674	172	209
Toimitilojen vuokravastuut				
Erääntyy seuraavana vuonna	2 214	1 952		
Myöhemmin maksettavat	5 166	6 066		
Yhteensä	7 380	8 017		
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo		-1		
Nimellisarvo		600		
Pitkäaikaiset lainat, jotka erääntyvät 5 vuoden jälkeen				
Velat saman konsernin yhteisölle	2 389	2 389		
Muut velat	0	0		

Lähipiiritapahtumia koskevat liitetiedot

Kuntaliitto-konsernin emoyhteisö on Suomen Kuntaliitto ry, jonka lähipiiriin kuuluvat yhteisöt ja säätiöt, joissa Suomen Kuntaliitto ry suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa, liiton ja yhtiöiden hallitusten jäsenet ja varajäsenet, liiton valtuuskunnan puheenjohtajisto, liiton ja yhtiöiden toimitusjohtajat, varatoimitusjohtajat, liiton hallintojohtaja sekä heidän perheenjäsenensä sekä sellaiset yhtiöt, yhdistykset tai säätiöt joissa em. lähipiiriin kuuluva henkilö käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa.

Kaikki lähipiiriin kanssa tehdyt liiketoimet ovat olleet markkinaehtoisia.

Kunta-Efeko Oy:llä on FCG Finnish Consulting Group Oy:n kanssa sopimus, jossa FCG sitoutuu ostamaan Kunta-Efeko Oy:n henkilöstön työpanoksen ja vastineeksi vastaa näiden henkilöiden palkka-, toimitila- ja työvälinekustannuksista.

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Suomen Kuntaliitto ry:n konsernitilinpäätös säilytetään osoitteessa:
Toinen linja 14, 00530 Helsinki.

SUOMEN KUNTALIITTO**KÄYTETYT TOSITELAJIT JA -NUMEROT****2020**

Yhtiön pääkirjanpito on tehty Wintime-nimisessä kirjanpitojärjestelmässä

	TOSITELAJI	
OP tositteet	1902	paperitositteet
Danske tositteet	1911	paperitositteet
Nordea tositteet	1914	paperitositteet
Bryssel pankkitositteet	1960	paperitositteet
Bryssel kassatositteet	1962	paperitositteet
Myyntilaskut, Wintime	2030	sähköinen
Myyntilask. viitesuoritukset	2040	sähköinen
Myyntilask. muut suoritukset	2050	sähköinen
Myyntilask. kuittaukset	2060	sähköinen
Ostolaskujen suoritukset	3020	paperintositteet
Approval laskut	3050	sähköinen
Palkkatositteet	4010	paperitositteet
Matkalaskut	5010	sähköinen
Käyttöomaisuus tos.	5020	sähköinen
Muistiot	6010	sähköinen
Sisäiset	6020	sähköinen

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

PÄIVÄKIRJA	sähköinen
PÄÄKIRJA	sähköinen
TILINPÄÄTÖS TILIKAUDELTA	sähköinen/paperinen
MYYN TIRESKONTRA	sähköinen
OSTORESKONTRA	sähköinen
PALKKAKIRJANPITO	paperitulosteina
PALKKIOKKIRJANPITO	paperitulosteina
KÄYTTÖOMAI SUUS	sähköinen

SUOMEN KUNTALIITTO**TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET**

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N HALLITUS

Helsingissä . päivänä kuuta 2021

Räsänen Joonas
hallituksen puheenjohtaja-----
Rautio Sari
I hallituksen varapuheenjohtaja-----
Tölli Tapani
II hallituksen varapuheenjohtaja-----
Kankaanniemi Toimi-----
Kokko Annika-----
Korhonen Martti-----
Lehtonen Harri-----
Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa-----
Lumela Meri-----
Lyly Lauri-----
Nylander Mikaela-----
Rantanen Tuomas-----
Sankelo Janne-----
Sazonov Daniel-----
Taponen Merja-----
Minna Karhunen
Toimitusjohtaja**TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ**

Suoritettu tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä päivänä kuuta 2021

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö-----
Heidi Vierros
KHT

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 22 pages before this page

Dokumentet inneholder 22 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 22 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 22 sider før denne side

Detta dokument innehåller 22 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 23 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 23 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 23 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 23 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 23 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmitteckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 24 pages before this page

Dokumentet inneholder 24 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 24 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 24 sider før denne side

Detta dokument innehåller 24 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus

Suomen Kuntaliitto ry;Finlands Kommunförbund rf:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Kuntaliitto ry;Finlands Kommunförbund rf:n (y-tunnus 0926151-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että yhdistyksen taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsitteemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö selkeä tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 10. toukokuuta 2021

KPMG OY AB

Heidi Vierros
KHT

Suomen Kuntaliitto ry; Finlands Kommunförbund rf - Tilintarkastuskertomus 2020 - 10.5.2021

Tämä allekirjoitusliite koskee kaikkia tässä esikatselunäkymässä näkyviä allekirjoitettavia asiakirjoja ja liitteitä (yhdessä "Asiakirjat"). Allekirjoittamalla sähköisesti tämän allekirjoitusliitteen vahvistan lukeneeni ja ymmärtäneeni Asiakirjojen sisältämät ehdot ja hyväksyn ne (tarvittaessa asianmukaisen valtuutuksen nojalla).

Tämä asiakirjakokonaisuus sisältää seuraavat asiakirjat:

Allekirjoitettava asiakirja

Suomen Kuntaliitto ry Finlands Kommunförbund rf - Tilintarkastuskertomus 10.5.2021.pdf

Allekirjoitusliite (sisältäen sähköiset allekirjoitukset allekirjoittamisen jälkeen)

Allekirjoitusliite_Suomen Kuntaliitto ry Finlands Kommunförbund rf - Tilintarkastuskertomus 10.5.2021.pdf

Allekirjoittajat

KPMG Oy Ab

Heidi Vierros

KHT-tilintarkastaja

Tämä allekirjoitusliite viittaa asiakirjaan

Suomen Kuntaliitto ry Finlands Kommunförbund rf - Tilintarkastuskertomus 10.5.2021.pdf

jonka SHA256-tiiviste on:

2a00007c4d1adb893628260ec2928456724323eb5640e4ae1ebb41c3ed77c53f

Allekirjoitusliite_Suomen Kuntaliitto ry Finlands Kommunförbund rf -
Tilintarkastuskertomus 10.5.2021.pdf

Allekirjoittajat:

<i>Nimi</i>	<i>Allekirjoitettu tunnisteella</i>	<i>Allekirjoituspäivä</i>
HEIDI MARJATTA VIERROS	Vahva sähköinen tunnistautuminen	2021-05-10 11:24 EE(S)T

Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.

**KUNTA
LIITTO**

KUNTALIITON VUOSIKERTOMUS 2020

Poikkeusvuosi toi näkyväksi kuntien
ja Kuntaliiton merkityksen

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Suomen Kuntaliitto on kuntasektorin edunvalvoja, kehittäjäkumppani sekä asiantuntija- ja tietopalvelujen tarjoaja. Kuntaliiton jäseniä ovat kaikki Suomen 309 kuntaa ja kaupunkia. Toiminnassamme ovat mukana myös maakuntien liitot, sairaanhoitopiirit, muut kuntayhtymät sekä kunta-taustaiset osakeyhtiöt. Kuntaliitossa työskentelee 200 oman alansa huippuasiantuntijaa: lakiasioiden, kuntatalouden, sote-sektorin, kuntien elinvoiman, demokratian ja johtamisen, alueiden käytön, kuntatekniikan ja ympäristön, tietoyhteiskunnan, opetus- ja kulttuurisektorin jne. aloilta.

Perustehtävänäamme on tehdä työtä, jotta kunnat onnistuvat tehtävissään.

Toteutamme perustehtäväämme:

Edunvalvonnalla

Edunvalvontamme lähtökohta on turvata kunta-alalle riittävät toimintaedellytykset ja resurssit tuottaa laadukkaita palveluita asukkailleen sekä edistää alueensa elinvoimaa. Olemme vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka on askeleen edellä vaikuttamassa kansalliseen ja kansainväliseen päätöksentekoon ministeriöissä, eduskunnassa ja Euroopan unionissa.

Kehittämällä

Kuntaliiton kehittämis-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnan tehtävänä on edistää kuntien ja koko kunta-alan uudistumista. Haluamme olla luomassa edellytyksiä kuntien kestäväälle ja tulokselliselle uudistumiselle sekä elinvoimaisuuden ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamiselle.

Tarjoamalla neuvonta- ja tietopalveluja

Tarjoamme monialaiseen osaamiseen perustuvia asiantuntija- ja tietopalveluja sekä kohtaamismahdollisuuksia kunnille ja kuntataustaisille yhteisöille.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

Uudistumisen ja muutosten vuosi 2020

Vuosi 2020 oli Kuntaliitolle monella tapaa sekä poikkeuksellinen että historiallinen. Otimme monia suuria harppauksia niin koronapandemian tuomien muutosten siivittäminä, kuin myös organisaatiouudistuksen myötä.

Globaali koronapandemia vaikutti kokonaisvaltaisesti meistä jokaiseen ja on haastanut ennennäkemättömällä tavalla muuttamaan totuttuja ja tuttuja toimintatapoja lähes jokaisella elämän sektorilla.

Koronapandemia on myös väkevällä tavalla alleviivannut kuntien erittäin keskeistä roolia hyvinvointimme turvaajina ja yhteiskunnan toimivuuden ylläpitäjinä. Tämä on näkynyt myös Kuntaliitossa.

Koronavuosi muutti – ja ennen kaikkea kehitti – Kuntaliiton toimintaa sekä ohjasi myös edunvalvontamme painopisteitä. Teimme yhdessä kuntien kanssa määrätietoisesti töitä sen eteen, että kunnat saavat parhaan mahdollisen tuen tilanteesta selviämiseksi.

Onnistuimme yhdessä kuntien kanssa edunvalvontatyössä hyvin ja kunnat saivat valtiolta hyvän puskurin ennakoimaan koronan iskua kuntien talouteen. Koronakriisi on kuitenkin edelleen kesken, eikä tietoa loppulaskusta vielä ole. Samalla on muistettava, että kuntien talous ei pitkällä aikavälillä ole kohentunut.

Näin ollen kuntien saama tuki suhteessa kuntien todelliseen tilanteeseen myös haastaa ja hämmentää. On tärkeä muistaa, että kuntatalouden haasteet eivät ole ohi ja tuessa tarvitaan pitkäjänteisyyttä.

Suurien muutosten edessä olimme myös elokuussa 2020, kun käynnistimme mittavan organisaatiouudistuksen. Koronapandemiasta huolimatta pidin tärkeänä sitä, että kykenemme uudistamaan Kuntaliittoa vastaamaan yhä paremmin asiakkaidemme tarpeisiin myös tulevaisuudessa.

Muutoksella halusimme varmistaa, että Kuntaliiton toiminta olisi entistä tehokkaampaa

ja vaikuttavampaa. Samalla pidin tärkeänä kehittää osaamisen jakamiseen, toisilta oppimiseen ja yksikkörajat ylittävän yhteistyön tekemiseen liittyviä käytäntöjä.

Vaikka muutos on aina nähtävä mahdollisuutena, toi organisaatiouudistus mukanaan myös yt-neuvottelut, jotka olivat luonnollisesti sekä henkilöstölle että minulle raskas prosessi. Tehdyt ratkaisut eivät olleet helppoja ja henkilöstön jaksamisesta pyrittiin pitämään huolta parhain mahdollisin tavoin. Henkilöstön tuki muutoksessa on ollut hyvin arvokasta.

Organisaatiouudistuksen lisäksi uudistimme ja kehitimme toimintamallejamme, jotta pystymme reagoimaan yhteiskunnallisesti merkittäviin ilmiöihin entistä tehokkaammin. Osana tätä käynnistimme Kuntaliiton toimintamallikokeilun ja kehitimme ratkaisutiimityöskentelyä.

Tunnistimme kuntakenttään läpileikkaavasti vaikuttavia teemoja, joihin liittyvien tavoit-

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

teiden toteuttamiseksi ja haasteiden ratkaisemiseksi perustettiin erilaisia yksikkörajat ylittäviä ratkaisuryhmiä.

Vuonna 2020 keskityimme Kuntaliitossa entistäkin vahvemmin asiakkuustyöhön ja erilaisten verkostojemme vahvistamiseen. Jatkossa valmistelemme ja vahvistamme vaikuttamistyötämme yhä tiiviimmin eri kuntatyypiverkostojen kanssa ja pidämme yhä paremmin huolta siitä, että koko kuntakentän näkemys tulee kuulluksi.

Kirkastimme vuonna 2020 myös kestävän kehityksen työtämme. Kestävä kehitys on yksi Kuntaliiton strategisista painopisteistä ja panostimme kokonaisuuteen hyvin voimakkaasti uudistamalla kestävän kehityksen työn organisointia. Kytkimme kestävä kehityksen yhä tiiviimmin osaksi ekologista, sosiaalista ja taloudellisesta kestävyyttä. Kestävän kehityksen toiminnot siirrettiinkin strategiayksikköön organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Keskustelimme aiheesta myös joulukuussa tasavallan presidentti Sauli Niinistön kanssa. Korostimme kuntien tekemää kestävän kehityksen työtä ja kuntien roolia YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.

Vuosi 2020 osoitti, että kykenemme suuriinkin muutoksiin nopeasti. Haluan koko sydämestäni kiittää jokaista työntekijäämme, Kuntaliiton hallitusta ja valtuuskuntaa. Töitä yhteisten asioiden eteen on tehty paljon ja ihmiset ovat venyneet monissa tilanteissa. Kuntaliittolaiset ovat laittaneet itsensä likoon ja olleet valmiita muuttamaan toimintatapoja sekä omaksumaan uutta.

Haluan myös kiittää kuntia, asiakkaitamme ja yhteistyökumppaneitamme vuodesta 2020.

Kuntaliitto tulee olemaan myös jatkossa muutoskykyinen organisaatio. Kuntaliiton asiakastutkimuksen mukaan liiton asiakastyytyväisyys on ollut selvässä kasvussa ja Kuntaliiton toiminnan on arvioitu parantuneen viimeisen vuoden aikana.

Vuonna 2021 haluamme uudistua yhä edelleen. Yhä parempien yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja lisäarvoa kunnille tuottavien toimintatapojen tunnistaminen ja käyttöönotto on keskeinen prioriteetti kuluvalle vuodelle.

Tästä on hyvä yhdessä jatkaa kohti tulevaa.

Minna Karhunen

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 **KUNTALIITON STRATEGIA,
UUDISTUMINEN JA RESURSSIT**

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Maaliskuussa 2020 Suomenkin saavuttanut koronapandemia muutti nopeasti työskentelyä ja toiminnan priorisointia. Strategian mukaista työskentelyä täydennettiin akuuteilla toimenpiteillä, jotka tähtäsivät pandemian hoitoon sekä yhteiskunnan toiminnan takaimiseen poikkeusoloissa. Myös Kuntaliiton strategiaa päivitettiin vastaamaan ”uutta normaalia” tilannetta.

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

Kuntaliiton strategia ”Vaikuttava kumppani kunnille” tuli voimaan vuoden 2020 alusta. Strategian päivittämistä ohjasivat seuraavat Kuntaliiton ennakointiprosesseissa tunnistetut, analysoidut ja priorisoidut muutosilmiöt, jotka muuttavat maailmaa, Suomea, kuntia ja Kuntaliittoa nyt ja tulevaisuudessa:

- Digitalisaatio
- Ilmastonmuutos ja luonnonvarat
- Kaupungistuminen
- Alueellinen erilaistuminen
- Eriarvoistuminen
- Demokratian murros

Strategia linjaa Kuntaliiton toiminnan painopisteet ja tavoitteet tuleviksi vuosiksi. Sen

avulla suunnataan keskeisimmät kuntien edunvalvonnan, kehittämisen sekä liiton oman uudistamisen toimenpiteet.

Vaikuttava kumppani kunnille

Strategian kantavana teemana on toiminnan vaikuttavuus. Kuntaliitto haluaa olla vaikuttava kumppani kunnille luomalla kestävä pohjaa kuntien työlle ja hyvinvoinnille, toimimalla yhteiskunnallisena suunnannäyttäjänä ja erilaisten kuntien äänenä. Tässä onnistumiseen tarvitaan uutta osaamista, kuntien erilaisuuden huomioimista sekä ennakoivaa työtettä. Kuntaliitto haluaa myös olla muutokkykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin ja jonka talous on vakaalla pohjalla.

Vaikuttavuus on kuntien kestävyttä

Kestävyydellä tarkoitamme taloudellisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja teknologisesti kestäviä kuntia ja palvelurakenteita.

Vaikuttavuus on suunnan näyttämistä

Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.

Vaikuttavuus tehdään erilaistuvilla kunnilla

Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää entistä rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyyppi- verkostojen toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).

Vaikuttavuus tehdään verkostoissa

Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistetään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asetantaa.

Vaikuttavuus vaatii uudenlaista osaamista

Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaaaja. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

Vaikuttavuus vaatii vakaata taloutta

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet**
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Arvot ja meille tärkeät toimintatavat

Askeleen edellä: Ennakoimme yhdessä kuntien kanssa toimintaympäristön muutoksia. Tuotamme uudenlaisia ratkaisuja ja rohkeita avauksia kuntien toiminnan vahvistamiseksi.

Yhteistyötä yli rajojen: Rakennamme yhteistyötä ja vuoropuhelua Kuntaliiton, erilaisten kuntien ja eri toimialojen välillä. Olemme sillanrakentaja ja verkostoija.

Avoin toimintakulttuuri: Avoimuus synnyttää luottamusta. Avoin tieto lisää osaamista. Siksi teemme työtä avoimesti kuntien ja sidosryhmien kanssa. Viestimme avoimesti työstämme ja sen tuloksista.

Kuntaliiton vuonna 2019 päivitetty strategia.

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

Seuraavassa on esitetty Kuntaliiton strategiaan sisältyneet vuoden 2020 toiminnan kärkitoimenpiteet. Toimenpidekohtaiset tavoitteet

on asetettu korkealle ja näin tuleekin olla. Kuntaliiton johdon ja asiantuntijoiden toteuttaman itsearviointikyselyn perusteella lähes kaikki tavoitteet ovat edenneet ja onnistuneet vähintään kohtuullisen hyvin olosuhteet ja toimintaympäristön reunaehdot huomioiden.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet**
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

STRATEGINEN TOIMENPIDE

Vaikutetaan siihen, että sote-uudistus valmistellaan kuntien ja alueiden erilaisuus sekä kuntien vahva rooli huomioiden. Uudistuksessa on painotettava sote-palvelujen painopisteen siirtämistä peruspalveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan sekä tietojärjestelmien yhteensovittamista.

Vaikutetaan siihen, että kunnilla on tulevaisuudessa vahva rooli työllisyyspalvelujen järjestämisessä. Työhön kytketään myös kotouttamiseen ja elinvoimaan liittyvät näkökulmat.

Koulutuspalvelujen järjestämisen kestävyys turvataan eriytyvässä kuntakentässä. Kehitetään koulutus palveluna -ratkaisuja, edistetään koulutusmuotojen yli meneviä toimintamuotoja sekä selvitetään koulutuksen rahoituksen muutosperusteet. Suunnitellaan ja toteutetaan oppivelvollisuusiän korottamiseen liittyvä Kuntaliiton edunvalvonta ja tähän kytkeytyvät toimenpiteet.

Käynnistetään kunnat, markkinat ja elinvoima -toimintakokonaisuus, jonka tavoitteena on vahvistaa kuntien toimintaedellytyksiä ja kyvykkyyksiä markkinoilla toimimiseen. Teemoina voidaan käsitellä esimerkiksi julkisen ja yksityisen kumppanuusmalleja, innovatiivisia hankintoja sekä yritysten yhteiskuntavastuuseen liittyviä kysymyksiä.

Sosiaalinen kestävyys: Käynnistetään Sosiaalisesti kestävät kunnat -toimintakokonaisuus, jonka tavoitteena on vahvistaa kuntien sosiaalista kestävyttä suunnittelemalla ja toteuttamalla ilmiöön liittyviä Kuntaliiton ratkaisuja ja toimenpiteitä. Teemaan kytketään mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, monikulttuurisuuden, turvallisuuden, esteettömyyden sekä osallisuuden ja demokratian kehittämisen näkökulmat.

Taloudellinen kestävyys: Laaditaan Kuntaliiton kuntatalouden kestävyysohjelma konkreettisine toimenpiteineen huomioiden mm. korjausvelan, infrarahoituksen sekä investointikyvyn näkökulmat sekä sisältäen pitkän tähtäyksen kehitysvaihtoehtojen tarkastelun. Kuntatalouden kestävyttä vahvistetaan myös kehitystoiminnan keinoin tukemalla kuntien talouden tasapainottamisohjelmien laatimista, niiden toteuttamista sekä palveluverkkoselvityksiä.

STRATEGINEN TOIMENPIDE

Ekologinen kestävyys: Toimintaedellytyksiä ja työkaluja kestävien yhdyskuntien rakentamisen ja ilmastonmuutoksen hillintään ja varautumiseen lisätään MRL:n kokonaisuudistuksen edunvalvonnassa, liikennekysymyksissä (liikenneveromalli) sekä kuntien ilmastotyön ja strategisen ilmastojohtamisen tukemisessa.

Teknologinen kestävyys: Tuetaan erilaistuvien kuntien digikyvykkyyttä uusien toimintamallien, verkostotyön ja projektien avulla.

Organisoidaan ja resursoidaan Kuntaliiton vastuut ja tehtävät kestävä kehityksen edistämiseksi (YK Agenda2030).

Vaikuttavuus on suunnan näyttämistä: Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä. Kuntaliitto toimii rohkeana ja ennakoivana isojen yhteiskunnallisten kysymysten esille nostajana ja suunnannäyttäjänä.

Vaikuttavuus tehdään erilaistuvilla kunnilla: Kuntien erilaistuminen ja moniäänisyys huomioidaan yhä vahvemmin Kuntaliiton toiminnassa. Se edellyttää rohkeampaa segmentointia. Panostetaan kuntatyypiverkoston toimintaan ja niiden fasilitointiin (suuret kaupungit, seutukaupungit, kehyskunnat sekä pienet ja harvaan asutut kunnat).

Vaikuttavuus tehdään verkostoissa: Hyödynnämme jäsenkuntien sekä erilaisten verkostojen ja sidosryhmiemme osaamista. Vahvistamme arvojen mukaista rajoja ylittävää toimintaa. Edistetään verkostomaista toimintaa ja tuetaan verkostojen tavoitteiden asiantuntemusta.

Vaikuttavuus vaatii uudenlaista osaamista: Kuntaliitto on kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaja. Olemme muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin.

Kuntaliiton talous on tasapainossa ja Kuntaliitto-konserni on vakavarainen.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

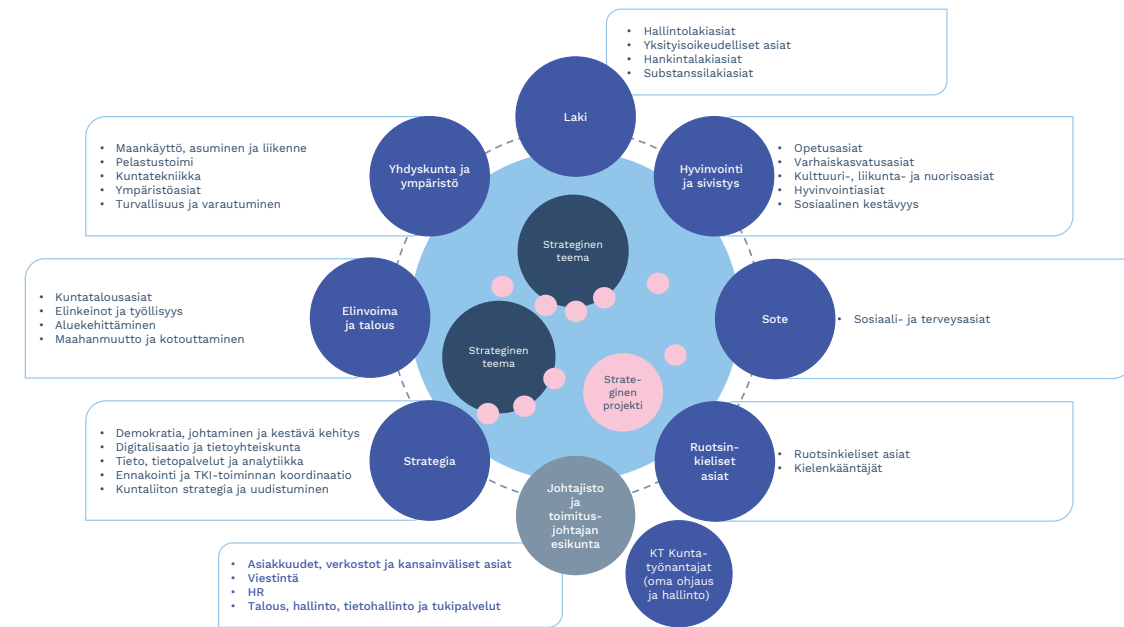
2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

Elokuussa 2020 Kuntaliitossa käynnistyi organisaatiouudistus ja siihen liittynyt yhteistoimintamenettely. Organisaatiouudistuksen tavoitteena oli selkeyttää ja yhdenmukaistaa Kuntaliiton organisoitumista ja johtamista, lisätä resurssien joustavaa käyttöä tilanteiden muuttuessa sekä vahvistaa asiakkuus- ja verkostotyötä eriytyvien kuntien tarpeisiin. Uusi strategia, organisaatorakenne ja toimintamalli ovat kokonaisuus, joilla lisätään Kuntaliiton toiminnan vaikuttavuutta.

YT-neuvottelut koskivat Suomen Kuntaliitto ry:n ja Kuntaliitto Palvelut Oy:n koko henkilöstöä, mutta ei KT Kuntatyönantajien henkilöstöä, Avainta ry:n henkilöstöä eikä liiton toimitusjohtajaa tai varatoimitusjohtajia.

YT-neuvottelut päättyivät 9. lokakuuta ja uusi organisaatio- sekä johtamismalli otettiin käyttöön vuoden 2021 alussa.

Neuvottelujen tuloksena johtamisrakenteita yhdenmukaistettiin muun muassa kirkas-tamalla yksikönjohtajien ja tiiminvetäjien rooleja. Uusi organisaatio jakautuu seuraaviin yksiköihin:

Kuntaliiton organisaatio ja toimintamalli

Laki

Hyvinvointi ja sivistys

Sote

Ruotsinkieliset asiat

Yhdyskunta ja ympäristö

Elinvoima ja talous

Strategia

Asiakkuudet, verkostot ja kansainväliset asiat

Viestintä

HR

Talous ja hallinto

Lakimies- ja assistenttitehtävät keskitettiin omiin pooleihinsa. Tavoitteena on taata tasalaatuiset lakimies- ja assistenttipalvelut sekä kaikille kunnille että Kuntaliiton yksiköille.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia**
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

Kuntaliiton toimintamallikokeilu ja ratkaisutiimiyöskentely eteni vuoden 2021 aikana kohti lopullista Yhdessä-toimintamallia, joka ottaa koko kuntakentän mukaan ratkaisemaan yhteiskunnan yhteisiä ongelmia.

Yhdessä-toimintamallista rakennettiin Kuntaliitolle ja kunnille yhteinen työskentelytapa, jolla johdetaan ja edistetään keskeisiä Kuntaliiton strategisia teemoja. Strategiseen teemaan liittyvien tavoitteiden toteuttamiseksi ja haasteiden ratkaisemiseksi voidaan perustaa ratkaisuryhmä, jota koordinoi ratkaisupäällikkö.

Uuden toimintamallin mukainen työskentely nivottiin yhä kiinteämmäksi osaksi Kuntaliiton perustoimintaa niin, että yhteiskunnallisesti tärkeitä ratkaistavia ilmiöitä tunnistetaan entistä tehokkaammin vahvistaen asiakasnäkökulmaa ja selkeyttäen eri toimijoiden rooleja.

Yhdessä-toimintamalli kannustaa yhteistyöhön ja yhdessä oivaltamiseen

1. YHTEISKUNNALLISESTI MERKITTÄVIEN ILMIÖIDEN TUNNISTAMINEN
Ennakointi ja heikkojen signaalien havainnointi yhdessä kuntien kanssa.

2. HAASTEEN KUVAAMINEN JA TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN
Ilmiötarkastelu esimerkiksi kuntakeskusteluissa ja asiantuntijatilaisuuksissa haasteen kuvaamiseksi.

3. TOIMEENPANO
Vaikuttavien toimenpiteiden tarkempi suunnittelu ja toteuttaminen toimialarajat ylittäen yhdessä sidosryhmien kanssa.

Vaikutus- ja vaikuttavuustavoitteiden määrittäminen: mitä tavoittelemme lähivuosina ja millaista yhteiskuntaa rakennamme pitkällä aikavälillä.

Kuntaliiton roolin tunnistaminen eri vaiheissa

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana**
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Työllisyyden ratkaisumallin suunnitteluun vaikutti lähes kaksisataa kuntaedustajaa.

Nykyisestä pirstaleisesta mallista on yhdessä kuntien kanssa rakennettu uusi vaikuttava kokonaisuus työllisyyden hoitoon.

Syksyn 2020 aikana uuden toimintamallin mukaisesti toimittiin mm. sote-uudistuksen, sosiaalisen kestävyiden, kuntien digikyvykkyyden, työllisyyden hoidon sekä perusopetuksen kestävien rakenteiden teemoissa. Työllisyysasioissa mm. muotoiltiin koko kuntakentän yhteinen työllisyyden hoidon ratkaisumalli, josta kerrotaan tarkemmin luvussa 3.3. [Kuntaliiton ratkaisumalli](#) on saanut taakseen koko kuntakentän. Prosessi on monella tapaa vahvistanut Kuntaliiton uskottavuutta koko kuntakentän yhteisenä edunvalvojana, joka pystyy ratkaisukeskeiseen työskentelyyn nopealla aikataululla, tärkeässä kysymyksessä.

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

Kuntaliiton tavoitteena on olla kuntien edunvalvonnan, asiantuntijatiedon, yhteiskehittämisen, verkostohallinnan ja näiden yhdistämisen huippuosaa ja muutoksia ennakoiva ja uudistumiskykyinen organisaatio, jossa voidaan hyvin. Koronapandemia siirsi kuntaliittolaiset työskentelemään etäyhteyksien päähän, ja henkilöstön hyvinvointia seurattiin tiivistetysti.

Vuoden aikana tehtyjen henkilöstökyselyjen

perusteella koronapandemiasta johtuneet koko vuoden kestäneet poikkeusjärjestelyt ovat heikentäneet työhyvinvointia vain vähän. Kyselyihin vastanneista noin kolmannes arvioi, että etätyöskentely on jopa lisännyt työhyvinvointia.

Valtaosa kuntaliittolaisista on ylpeä siitä, että saa työskennellä Kuntaliitossa, ja peräti 90 prosenttia kyselyihin vastanneista kuntaliittolaisista kokee tekevänsä merkityksellistä työtä.

Esimiestyön arvioidaan olevan Kuntaliitossa korkealla tasolla: yli 80 prosenttia Kuntaliiton Pulssi-kyselyihin vastanneista kuntaliittolaisista kokee oman esimiehensä työn hyväksi.

Henkilöstön kokonaismäärä pysyi edellisen vuoden tasolla. Kuntaliiton henkilöstömäärä (ml. KT Kuntatyönantajat) oli 242 vuonna 2020 (vakituisia 212 ja määräaikaista 30). Vastaavat luvut vuonna 2019 olivat 197 ja 37, yhteensä 234.

Henkilöstökulut muodostavat yli puolet kaikista Kuntaliiton kustannuksista. Henkilöstökulut ml. KT olivat vuonna 2020 19,2 miljoonaa euroa (Kuntaliitto 14,3 milj. euroa, KT 4,9 milj. euroa), kun ne edellisenä vuonna

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana**
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot
- 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

olivat 18,4 miljoonaa euroa (KL 13,7 milj. euroa, KT 4,6 milj. euroa). Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne on pysynyt entisen kaltaisena.

Määräaikaiset työntekijät työskentelivät joko sijaisina tai osittain tai kokonaan rahoitettavissa projekteissa.

Vuonna 2020 Kuntaliiton palvelukseen tuli 9 uutta vakituista työntekijää. Vanhuuseläkkeelle siirtyi 5 ja palveluksesta erosi 10 työntekijää.

Henkilökunnan keski-ikä oli vuoden 2020 lopussa 48,4 vuotta. Kuntaliiton työntekijöistä 74 prosenttia on naisia. 42 prosenttia henkilökunnasta on ollut Kuntaliiton palveluksessa alle viisi vuotta, 26 prosenttia työntekijöistä 6–10 vuotta.

Kuntaliitto on kaksikielinen organisaatio. Ruotsinkielinen toiminta on organisoitu verkostoksi. Svenska Gruppen kehittää ruotsinkielistä toimintaa sekä palvelee sidosryhmiä ruotsiksi. Jokaiseen yksikköön on nimetty henkilöitä, joiden tehtävänä on vastata yksikön ruotsinkielisestä palvelusta, ja jotka ovat sitoutuneet neuvomaan ja palvelemaan ruotsin kielellä.

Kuntaliiton strategiset ja yleiset osaamistarpeet määriteltiin

Osana osaamisen johtamisen kehittämistyötä Kuntaliiton henkilöstölle määriteltiin strategisesti tärkeät sekä yleiset osaamistarpeet. Strategisesti tärkeiksi osaamisiksi määriteltiin asiakasosaaminen, verkosto-osaaminen, ennakoitiosaaminen, tiedon hallinnan osaaminen, kehittämisosaaminen, projekti-osaaminen, vaikuttamisosaaminen, kestävän kehityksen osaaminen sekä johtamisosaaminen.

Alkuvuodesta 2021 jokaisen kuntaliittolaisen kanssa käydään osaamiskeskustelu, jossa kartoitetaan strategisten ja yleisten osaamisen tasoa ja oppimistarpeita. Tarpeisiin vastataan tarjoamalla koulutusta tai mentorointia sekä lisäämällä työssä oppimista.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot**
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

2.6 Asiakuudet ja verkostot

Kuntaliiton asiakkuustyötä on kehitetty edeltävinä vuosina määrätietoisesti, minkä ansiosta on tunnistettu liiton toiminnan kanalta keskeiset asiakasryhmät. Vuoden 2021 tavoitteena on käytännönläheisen toimintamallin eli ”asiakkuusmallin” synnyttäminen Kuntaliiton asiakkuustyöhön. Asiakkuustyön kehittämisen avulla pyritään tunnistamaan aiempaa paremmin asiakastarpeet ja myös kohdennettujen palveluiden ja kehittämistyön tarve. Tavoitteena on jäsenistön ja sopimusasiakkaiden kokeman hyödyn ja liiton toiminnan vaikuttavuuden vahvistaminen. Vuoden 2020 aikana aloitettiin asiakkuustyön vision ja keskeisten tavoitteiden määrittely. Useiden laajojen edunvalvontahankkeiden kannanmuodostus toteutettiin jo kuulemalla kuntia asiakasryhmittäin.

Asiakkuustyön ytimessä ovat verkostot: Kaupunkipoliittinen työryhmä, Kehyskuntaverkosto, Seutukaupunkiverkosto, Pienten kuntien verkosto sekä vuonna 2020 perustettu Ruotsinkielisten ja kaksikielisten muodostavat asiakkuusmallin ytimen peruskuntien osalta. Sopimusasiakkailla eli sairaanhoitopiireillä, erityishuoltopiireillä, maakuntien liitoilla,

ammattillisen koulutuksen järjestäjillä sekä pelastuslaitoksilla on myös omat verkostonsa. Kuntaliitto koordinoi myös lukuisia toimiala- ja toimintokohtaisia verkostoja. Verkostojen kautta pyritään vahvistamaan vuorovaikutusta kuntien ja Kuntaliiton välillä, jakamaan tietoa sekä valmistelemaan kuntien edunvalvontaan ja kehittämiseen liittyviä asioita.

Kuntaliiton asiakastutkimuksen mukaan liiton asiakastyytyväisyys on selvässä kasvussa. Kuntaliiton toiminnan arvioidaan parantuneen viimeisen vuoden aikana sekä kokonaisuudessaan että jokaisella päämittarilla. Edellisinä vuosina eniten kehitettävää on ollut suunnan näyttämisessä, jossa on nyt tapahtunut eniten parannusta yhdessä liiton toiminnan ”kivijalan” tunnen hyvin Kuntaliittoa ja sen toimintaa kanssa. Tunnettuuden kasvu sekä tyytyväisyys eri osa-alueisiin näkyy kaikissa kuntaryhmissä. Vastajat perustelivat tyytyväisyyttään Kuntaliiton entistä vahvemmillä ja selkeämmillä kannanotoilla ja näkyvyydellä. Edunvalvontaa ja vaikuttamista pidetään edelleen liiton tärkeimpänä tehtävänä ja suhteessa odotuksiin siinä on eniten kehitettävää.

37 % arvioi Kuntaliiton toiminnan kokonaisuutena parantuneen viimeisen vuoden aikana (2019: 29 %).

79 % suosittelisi Kuntaliiton palveluita kollegoilleen (2019: 74 %).

65 % arvioi tuntevansa hyvin Kuntaliittoa ja sen toimintaa (2019: 53 %).

83 % arvioi Kuntaliiton tuntevan hyvin kuntien toiminnan edellytykset (2019: 78 %).

62 % arvioi, että Kuntaliiton toiminnalla ja palveluilla on merkittävä vaikutus vastaajan kunnan toimintaan (2019: 61 %).

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

- 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
- 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
- 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
- 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
- 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
- 2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

- 3.1 Lakiasiat
- 3.2 Kuntatalous
- 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
- 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
- 3.5 Tietoyhteiskunta
- 3.6 Ruotsinkieliset asiat
- 3.7 Kansainväliset asiat
- 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
- 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
- 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

2.7 Kuntaliiton talous

Vuosikertomuksen talousluvut käsittävät Kuntaliiton luvut vuodelta 2020 ilman KT Kuntatyönantajien osuutta. Kuntaliiton varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen ja valtuuskunnan hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus oli 17,1 miljoonaa euroa (vuosi 2019: 17,1 miljoonaa euroa). Kuntayhtymät maksoivat lisäksi jäsenmaksurahoitteista palvelua vastaavista palveluista erillistä palvelumaksua, jonka suuruus oli 1,6 miljoonaa euroa (1,8 miljoonaa euroa).

Suurimmat kuluerät muodostavat henkilöstökulut 14,3 miljoonaa euroa (13,7 miljoonaa euroa), ulkopuoliset palvelut 2,1 miljoonaa euroa (2,4 miljoonaa euroa) ja ICT-kulut 2,3 miljoonaa euroa (2,0 miljoonaa euroa). Toiminnallinen tulos oli 0,7 miljoonaa euroa alijäämäinen (-1,0 miljoonaa euroa). Koronapandemiasta johtuvat liikkumis- ja kokoontumisrajoitukset aiheuttivat sen, että erityisesti matka-, tapahtuma- ja erilaisiin tilaisuuksiin liittyvät asiantuntijakulut samoin kuin muut henkilöstökulut jäivät merkittävästi budjetoitua pienemmiksi.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan nettotuotot 7,2 miljoonaa euroa (9,0 miljoonaa euroa) olivat vuonna 2020 poikkeuksellisen suuret johtuen Kuntaliitto Holding Oy:n maksamasta osingosta, Labquality Oy:n osakkeiden myynnin aiheuttamasta myyntivoitosta sekä pääomamarkkinoiden erityisesti vuoden toisen puoliskon suotuisasta kehityksestä. Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2020 oli eräs erikoisimmista aikoihin. Vahvan alun jälkeen markkinat romahtivat äkkiä maaliskuussa ja toipuivat ennennäkemättömän nopeasti. Sijoitussalkun markkina-arvo 31.12.2020 oli 77,3 milj. euroa (73,3 miljoonaa euroa).

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 7,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen (7,9 miljoonaa euroa). Kuntaliiton kassavirta ja maksuvalmius olivat koko vuoden 2019 erinomaiset.

Taseen loppusumma 31.12.2020 on 114,6 miljoonaa euroa (114,8 miljoonaa euroa). Suomen Kuntaliitto ry:llä ei ollut vuonna 2020 rahoituslaitoslainoja.

Tarkempia tietoja Kuntaliiton taloudesta saa vuoden 2020 tilinpäätöksestä.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA,
UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava
kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset
kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella
yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä
Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen
voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

**3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT
TULOKSET JA VAIKUTUKSET
2020 YKSIKÖITTÄIN**

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja
työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja
johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.1 Lakiasiat

Epidemian leimaama vuosi

Valtioneuvosto totesi presidentin myötävaikutuksella 16.3.2020, että Suomessa vallitsevat poikkeusolot. Tuosta lähtien lainsäädäntöön on tehty lähes koko ajan erilaisia poikkeussäännöksiä ja toimintaa on leimannut pandemian leviämisen uhka.

Ennen poikkeusolojen julistamista lakiyksikkö selvitti sen välittömät vaikutukset kuntiin. Valmiuslaista otettiin keväällä käyttöön mahdollisuus rajoittaa ihmisten liikkumista ja toimivalta ohjata keskitetysti terveydenhuollon voimavarojen käyttöä. Valmiuslain 108 §:ää kunnan päätöksenteosta poikkeusoloissa ei kuitenkaan otettu käyttöön. Kuntien päätöksenteko on koko pandemian ajan toiminut normaalien säännösten puitteissa. Erityisen merkittävää päätöksenteon kannalta oli etäkokousten nopea käyttöönotto valtuuston ja toimielinten kokouksissa. Kuntalain säännöksiä sähköisestä kokouksesta muutettiin nopeasti kevään aikana vastaamaan muutunutta tilannetta. Lakiyksikkö on toiminut aktiivisesti sekä kuntien että ministeriön kanssa.

Erityistä oikeudellisen palvelun tarvetta aiheuttivat erilaiset sopimusoikeudelliset

tulkintatilanteet vuokrasopimusten sekä kuljetussopimusten ja muiden hankintasopimusten soveltamisessa. Kunnan tarpeet muuttuivat nopeasti etäopetuksen myötä ja toisaalta yritysten vuokranmaksukyvyyn heikentyessä. Myös valtioneuvoston päätös oli esillä useissa tapauksissa. Kaikkiaan kunnat osoittivat pystyvänsä reagoimaan muuttuneeseen tilanteeseen varsin nopeasti.

Kuntalain korjaussarja

Uutta kuntalaki (410/2015) on sovellettu kokonaisuudessaan kuluvaan valtuustokauden alusta. Valtiovarainministeriön asettama työryhmä 15.8.2019–30.9.2020 laati ehdotuksensa kuntalain muutostarpeista. Työryhmän toimintaan osallistui lakiyksikön lisäksi asiantuntijoita Kuntaliiton eri yksiköistä. Työryhmä luovutti ehdotuksensa syyskuussa pyytäen kuntien lausuntoja. Työryhmä esitti muutoksia talouden arviointimenettelyyn, toimintaan markkinoilla sekä eräisiin yksityiskohtiin esimerkiksi vaalikelpoisuudessa. Kuntayhtymien yhdistymisestä ehdotettiin lisättäväksi säännökset.

Kuntaliiton hallituksen työvaliokunta keskusteli Kuntaliiton lausunnosta lokakuussa. Hallitus antoi esityksen kuntalain muuttamisesta joulukuussa 2020. Käsittely eduskunnassa on toimintakertomuksen laatimisen aikaan

edelleen kesken. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan uuden valtuustokauden alussa 2021.

Sote-uudistus

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelu eteni vuonna 2020 hallituksen esityksen luonnoksen arviointiin ja kommentointiin lausuntokierroksella. Uudistuksen valmistelua varten ei asetettu tavanomaisesti lainvalmistelussa käytettävää työryhmää.

Lakiyksikkö osallistui aktiivisesti luonnosten ja joulukuussa annetun hallituksen esityksen arviointiin ja lausunnon laatimiseen. Erityisesti hallinnon, taloudellisten vaikutusten, omaisuusjärjestelyjen, uudistuksen toimeenpanon sekä perustuslaillisten vaikutusten arvioinnissa yksikön panos oli tuntuva.

Väärinkäytökset

Whistleblower-direktiivin täytäntöönpano eli valmistelu laiksi väärinkäytösten ilmiantajan suojelusta tuli vireille. Lainsäädännön tavoitteena on turvata vähintäänkin EU-pohjaisten säännösten rikkomisen ilmiantajan asianmukainen kohtelu. Esimerkiksi kunta ei voi työnantajana kohdistaa perustellun ilmiannon tehneeseen henkilöön työoikeudellisia sanktioita. Valmistelu jatkuu yhä vuonna 2021.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous**
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.2 Kuntatalous

Kuntatalouden edunvalvonta koronavuoden aikana

Koronatapausten lisääntyessä kevättalvella 2020 alkoi hahmottua myös se, että taistelussa epidemiaa vastaan kunnat ovat etulinjassa, sillä lähes kaikki kuntien järjestämät palvelut tulisivat kohtaamaan vaikutuksia menoihin ja tuloihin. Myös kuntien omistamat yhtiöt ja kuntayhtymät tulisivat kohtaamaan vaikutuksia.

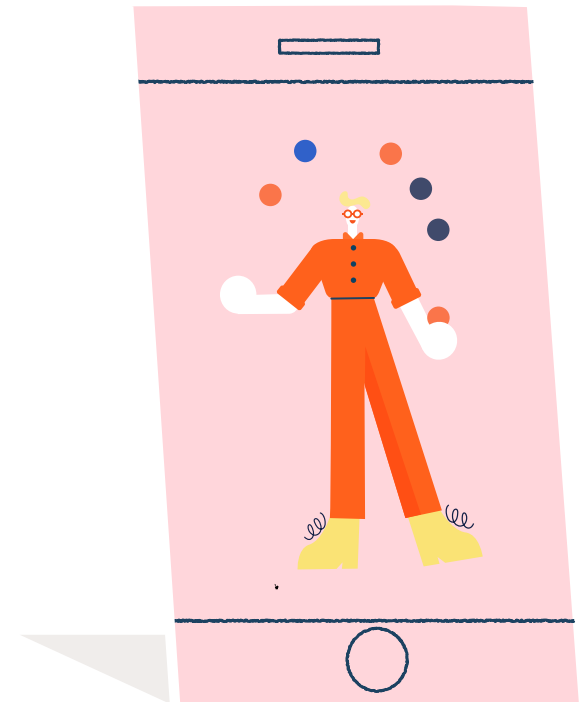
Kuntaliitto kokosi tietoa pandemian vaikutuksista suoraan kuntien talousjohtajilta. Ensimmäisessä vaiheessa 24 suurimman kunnan talousjohtajilta kysyttiin arviota siitä, mihin toimintoihin korona tulee vaikuttamaan kunnan taloudessa ja millä suuruudella verrattuna talousarvioon. Kattavuuden parantamiseksi kysely laajennettiin koskemaan 57 suurimman kunnan ja sairaanhoitopiirien talousjohtajia. Ensimmäinen kysely tehtiin keväällä ennen kehysriihä, jotta saatiin mahdollisimman hyvää tietoa suoraan kentältä edunvalvontaan. Millään muulla taholla Suomessa ei ollut vastaavaa tietoa käytettävissä koronan talousvaikutuksista paikallistasolla. Toistimme kyselyn vielä kesä- ja elokuussa.

Nopeasta reagoinnista muuttuneeseen toimintaympäristöön saatiin hyvää ja ainutlaatuista tietoa edunvalvontaan ja myös hyvää palautetta kuntakentältä.

Kestävän kuntatalouden verkoston käynnistäminen

Kuntaliitto käynnisti yhdessä FCG-Perlaconin kanssa Kestävä Kuntatalous -verkostohankkeen, joka tarjoaa kunnille konkreettista tukea, osaamista ja uusia työkaluja talouden kestävyuden parantamiseksi ja parhaiden käytäntöjen hyödyntämiseksi. Hankkeessa hyödynnetään koko Kuntaliitto-konsernin osaaminen kuntatalouden haasteiden ratkomiseksi ja talouden tasapainon edistämiseksi. Kestävän ja tasapainoisen kuntatalouden työkaluja sekä teemoja käydään läpi kolmessa verkostoseminaarissa ja niitä työstetään eteenpäin osallistujakuntien omissa kehittämistilaisuuksissa. Verkostoseminaarien ja kehittämistilaisuuksien lisäksi talouden kehityskohtiin syvennyttään kvartaaleittain järjestettävissä teemaryhmissä. Jokaisesta osallistujakunnasta toteutetaan työskentelyn perustaksi monipuolinen tilannekuva-analyysi, jonka avulla kuvataan kunnan talouden ja toiminnan asemaa sekä kehitystä suhteessa muihin samankaltaisiin kuntiin. Verkostohan-

ke hyödyttää suoraan mukana olevia kuntia sekä osaamisen karttumisen ja ratkaisumallien kehittymisen kautta kaikkia muitakin kuntia.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys**
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

Työllisyyspalveluiden kuntapohjainen ratkaisumalli

Marinin hallituksen ohjelmassa on linjattu, että työllisyyspalveluiden järjestämisvastuuta siirretään kunnille. Kirjauksen toteuttamiseksi tehty valmistelu TEMissä päättyi syksyllä 2020 viiteen erilliseen skenaarioon.

Idea ratkaisumallista kehkeytyi Kuntaliiton uuden vaikuttavuuslähtöisen toimintamallin mukaisessa työskentelyssä. Alkusyksystä 2020 päätettiin alkaa tarkastella, miten laajaan työllisyyden teemaan tulisi tarttua uudella tavalla Kuntaliitossa.

Työ toteutettiin nopealla aikataululla ja siihen sitoutettiin laajasti kuntia (sparrausryhmä, kuutoskaupunkien elinkeinojohtajat ja työllisyysvastaavat sekä kuntatyypiverkostot) ja siinä hyödynnettiin onnistuneesti myös Kun-

taliitossa olevaa palvelumuotoiluosaamista. Työn lopputulos julkistettiin 15.2. Työllisyys-tiistai-extrassa, jossa myös ministeri Tuula Haatainen oli mukana.

[Kuntaliiton ratkaisumalli](#) on saanut taakseen koko kuntakentän. Prosessi on monella tapaa vahvistanut Kuntaliiton uskottavuutta koko kuntakentän yhteisenä edunvalvojana, joka pystyy ratkaisukeskeiseen työskentelyyn nopealla aikataululla, tärkeässä kysymyksessä.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 **Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys**
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Edunvalvonta EU-elvytysrahoituksen valmistelussa

EU:n heinäkuussa esittämä ja loppuvuodesta 2020 EU-parlamentin ja neuvoston hyväksymä koronakriisistä toipumiseen rakennettu laaja Next Generation EU -elpymispaketti sisältää useita eri välineitä jäsenvaltioiden nopeisiin elvytystoimiin sekä pitkän tähtäimen kriisistä palautumiseen.

Kuntaliitto toi komission esityksen jälkeen esille, että koronakriisistä elpymisessä on keskityttävä paitsi akuutteihin toimiin, myös tukiin ja investointeihin, joilla rakennetaan pohjaa kestäväälle taloudelle. Kuntaliitto esitti myös, että kunnat ja alueet tulee ottaa mukaan kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman valmisteluun. Valtiovarainministeriön ja maakuntien liittojen yhteistyönä järjestettiin kaikissa maakunnissa alueelliset tilaisuudet, joihin kunnilla oli mahdollisuus osallistua ja tuoda näkemyksensä kansalliseen suunnitelmaan. Kuntaliiton asiantuntijoiden toimesta laadittiin kaksi eri muistiota

Suomen kestävä kasvun ohjelman valmisteluun vaikuttamiseksi (lokakuu ja joulukuu 2020).

Kuntaliiton asiantuntijat vaikuttivat eri hallinnonalojen valmisteluun koskien kestävä kasvun ohjelman painopistesisältöjä. Monet oivalliset näkemykset löysivätkin tiensä marraskuun lopussa eduskunnalle annettuun Suomen kestävä kasvun ohjelmaan. Edunvalvontatyö jatkuu vielä vuoden 2021 aikana, jolloin Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma toimitetaan komissioon ja kansallinen toteutus käynnistyy.

Toiminta yksityrittäjien tuen onnistumiseksi

Koronaepidemia iski keväällä 2020 rankasti suomalaiseen yhteiskuntaan ja epidemian taltuttamiseksi toteutetut toimet vaikeuttivat laajasti yritysten toimintaa. Valtio toteutti pikaisesti useita tukitoimia yritysten tuemiseksi pandemian yli. Maaliskuussa kävi selväksi, ettei tukea voida toteuttaa riittävän

nopeasti normaalien yritystukikanavien kautta kaikille yrityksille.

TEM kääntyi Kuntaliiton puoleen 25.3. pyytäen Kuntaliiton tukea yksityrittäjille suunnattavan tuen jakamisen organisoimiseksi kuntien kautta. Tästä käynnistyi tiivis valmistelu. Valtioneuvoston asetus annettiin ja ensimmäiset ohjeet kunnille julkaistiin 8. huhtikuuta.

Kuntaliitto kokosi pikaisesti vastuuhenkilöiden verkoston kunnissa, jonka kautta toteutettiin tukeen liittyvää viestintää. TEM:n pyynnöstä Kuntaliitto seurasi tukiprosessin etenemistä ja jaossa olevan määrärahan riittävyttä yhdyshenkilöille kohdennetuilla kyselyillä. Kuntaliiton asiantuntijat vastasivat kuntien ja yksityrittäjien tukikysymyksiin. Kuntien yhdyshenkilöille järjestettiin myös kaksi webinaaria. Prosessin aikana Kuntaliitto välitti ministeriöön useita tulkintaongelmia, joita käsiteltiin Kuntaliiton ja TEM:n vastuuhenkilöiden yhteisissä tapaamisissa. Arvioiden mukaan tukiprosessi onnistui hyvin.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

Osallisuuden johtamisen ja osallistumiskeinojen vaikuttavuuden arvioinnin tueksi julkaistiin opas ja työkalu osallistumisen arviointiin ja mittaamiseen. Osallisuuden arviointi ja mittaaminen tuovat kunnille mahdollisuuksia syventää kuntastrategioihin kuntalaisten osallisuudelle ja osallistumiselle asetettavia tavoitteita ja kehittää konkreettisia, mitattavia toimenpiteitä.

[Eri-laistuva KuntaSuomi 2025](#) -tutkimusohjelma käynnistyi Kuntalais- ja kuntapäätäjätutkimuksilla ja Ammattina luottamushenkilö -tutkimuksella. Kuntien yhteiskehittämisen ja hyvien käytänteiden levittämisen tueksi avattiin uusi Innokylä-verkkopalvelu, johon koottiin keväällä 2020 myös kuntien hyviä koronakäytänteitä. Kuntien koronaviestinnän tueksi julkistettiin kriisiviestintäopas.

[Kaupunkiin!](#) -projektissa heräteltiin keskustelua kaupungistumisesta ja kaupunkien mahdollisuuksista sekä uhkista. Keskeisiin kaupungistumisesta koskeviin kysymyksiin etsittiin vastuksia yhdessä omien asiantuntijoidemme, kehittäjäkumppaneiden (mm. MDI, FCG-Perlacon, Tampereen yliopisto, Kela) ja

C23 kaupunkien (= kaupunkipoliittisen työryhmän kaupungit) kanssa. Projektissa tuotettiin visualisoitua ja analysoitua, tulevaisuussuuntautunutta tietoa kaupunkien kehityksen kannalta keskeisistä ilmiöistä. Projektin tuotoksina syntyi mm. tilastoanalyysijä, erilaisia kirjallisia tuotoksia, podcasteja, webinaareja sekä somenostoja ja -videoita. Kaupunkiin! onnistui myös reagoimaan koronavuoden 2020 poikkeuksellisiin haasteisiin mm. kuvaamalla Covid-19 kaupunkispesifejä vaikutuksia, ja toisaalta myös tarjoamaan sytykkeitä 2020-luvun kaupunkipoliittikkaan.

Vuonna 2020 toteutettiin [koronapandemian vaikutusten ennakointi](#) lyhyellä ja pitkällä aikavälillä vuoteen 2030 mennessä, mikä oli osa Kuntaliiton jatkuvaa strategiatyötä, henkilöstön ennakoitiossaamisen kehittämistä sekä ennakoitipalvelua kunnille. Siihen osallistui yhteensä 70 henkilöä Kuntaliitosta, kuudesta suurimmasta kaupungista sekä seutukaupunki-, kehyskunta- ja pienten kuntien verkostoista.

Keskeinen strategiseen ennakointiin liittyvä yhteistyöhanke oli ”[Kaupungistumisen käännekohtat 2030](#)”-skenaariopelin laadinta yhdessä ajatushautomo Demos Helsingin kanssa. Peli oli osa C23 kaupunkien ja minis-

teriöiden 2020 Kaupunkien tulevaisuusmitte- löksi nimettyä tapahtumaa, joka toteutettiin osana kansallista kaupunkipoliittista yhteistyöprosessia.

Toinen vastaava yhteistyötapahtuma toteutettiin Business Finlandin kanssa kansallisena tulevaisuuspäivänä, jolloin mietittiin yhdessä Kuntaliiton verkostojen kanssa, kuinka globaalit skenaariot vaikuttavat kaupunkien ja kuntien elinvoimaisuuteen.

Vuonna 2020 julkaistiin [Kunta-ala ennakoijana](#) -kyselytutkimus, josta Kuntaliitto sai Vuoden 2020 ennakoititeko -palkinnon kuntien tulevaisuus- ja ennakoitityön edistämisestä. Tunnustuksen myönsi kansallista ennakoitiverkostoa edustava asiantuntijaraati valtakunnallisen alue-ennakoitiseminaarin yhteydessä Lahdessa.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta**
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.5 Tietoyhteiskunta

Yhteiset digiratkaisut ja tuki -projekti

Suomen Kuntasäätiön rahoittama Yhteiset digiratkaisut ja tuki -projekti käynnistyi vuoden 2020 alusta. Projektin tavoitteena on tehostaa kuntien digitalisaatiokehitystä tukemalla yhteistyötä kuntien kesken sekä kuntien ja valtion toimijoiden välillä.

Kevään 2020 aikana projekti kokosi kaikki valtiovarainministeriön digiavustusta saaneet ja kehityshankkeissa mukana olevat 186 kuntaa 62 hankkeesta yhteen, teemoitti samaan aikaan käynnissä olevat hankkeet ja näille alustan yhteisten haasteiden ja hyvien käytäntöjen jakamiselle. Keväällä kehitettiin Digisumppi-tilaisuuksien konsepti, jonka avulla saman teeman parissa työskentelevät kuntatoimijat tuotiin yhteisen pöydän äärelle verkostoitumaan ja pohtimaan kehitystä edistämiä ratkaisuja.

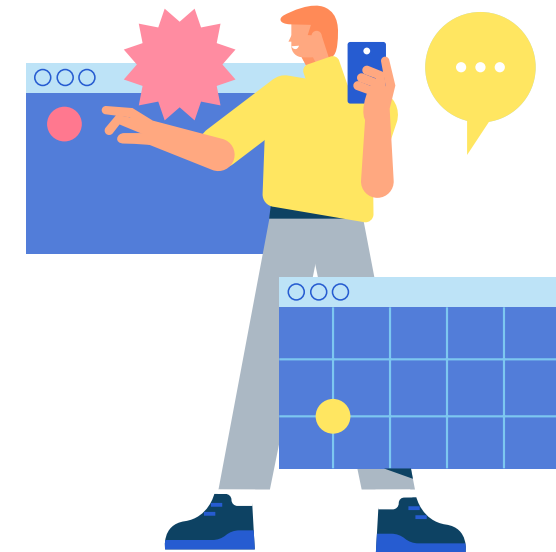
Vuoden 2020 aikana järjestettiin yhteensä 33 Digisumppi-tilaisuutta, joissa mukana oli keskimäärin 40–50 osallistujaa. Yhteistyössä mukana olevien kuntien Slack -kanavalla oli mukana noin 450 kuntien ja sidosryhmien edustajaa. Avoimet käytännöt (avoin läh-

dekoodi, avoin kehittäminen jne.) toimivat vahvana tukena yhteistyön kehityksessä ja vuoden 2020 aikana luotiin perusta avoimeen kehitykseen perustuvalla yhteistyöllä. Samalla päästiin yhdessä erilaisten kuntien kanssa miettimään, miten yhteistyön avulla juuri heidän kohdallaan digikypsyytensä voidaan kehittää ja miten kehitystyötä voidaan mitata yhdessä olemassa olevien sidosryhmien kanssa. Yhteistyötä tehtiin erityisesti seuraavien sidosryhmien kanssa: VTT, FCG, Kuntien Tiera, VM, Digi- ja väestötietovirasto sekä Finnish Center for Artificial Intelligence (FCAI).

Kunta-valtio-jalostamo

Kuntaliiton uuden toimintamallin myötä perustetun Digikyvykkyys-ratkaisuryhmän työssä keskeisimpiä toimenpiteitä oli 2020 kunta-valtio-jalostamon toteutus. Kunta-valtio-jalostamo oli työpajasarja, jossa fasilitoidusti ratkottiin ennalta yhteisesti tunnistettuja, monimutkaisia haasteita, jotka ylittävät organisaatio- tai toimialarajat. Kunta-valtio-jalostamon teemat liittyivät eri aiheisiin ja toimialoihin, mutta kaikkia yhdisti digitalisaatioon liittyvä haaste. Työpajasarja oli kokeilu uudeltaisesta yhteistyötavasta ja liittyi myös Julkisen hallinnon strategian

valmisteluun. Ratkaisuryhmätyö ja kunta-valtio-jalostamo tukivat myös hankevalmistelua, joista Kuntaliiton ja KT:n yhteiselle ”Työn murros” -viestintähankkeelle haettiin ja myönnettiin rahoitus vuodelle 2021. Muilta osin hankevalmistelu jatkuu seuraavalle vuodelle.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 **Tietoyhteiskunta**
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Kuntien digitaalista turvallisuutta

Kuntien digitaalista turvallisuutta edistettiin perustamalla kuntien tietoturvastavien verkosto, jonka toiminta käynnistettiin Kuntaliiton yleiskirjeellä. Kuntapohjaisten ICT-yhtiöiden tullessa mukaan loka-marraskuussa 2020 saavutettiin kuntakentän kattavuudessa ”kriittinen massa” (n. 80 % kuntatoimijoista). Tietoturvastavien verkostoon osallistuvien kuntien joukosta muodostettiin pienempi valmisteleva ryhmä (Helsinki, Tampere, Oulu, Salo, Kuopio), joka toimii dynaamisesti ajankohtaisten asioiden, kuten tiedonhallintalain mukanaan tuomien tietoturvasuoritusvaatimusten asianmukaiselle käsittelylle kuntakentässä. Valmisteleva ryhmä toimii mahdollistajan roolissa. Valmisteleva ryhmä

on osallistunut myös kansallisella tasolla Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden säädösvalmistelun koordinaatiotyöhön kuntakentän edustajana. Verkoston ensimmäisen varsinaisen toimikauden päättyessä voidaan todeta asetettujen tavoitteitten tulleen saavutetuiksi.

Julkisen hallinnon tiedonhallinta

Vuoden 2020 alusta voimaan tullut laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019 asetti kunnille velvoitteen ylläpitää tiedonhallintamallia vuoden siirtymäajalla. Tiedonhallintamallissa on kuvattava minimissään seuraavat asiat: toimintaprosessit, tietojärjestelmät, tietovarannot sekä tietoturvasuus, sisältäen olemassa olevat tiedonhallinta-

yksikön tietoturvaperiaatteet, viranomaisen tietoturvaohjeet ja muut tietoturvasuuden toteuttamista kuvaavat asiakirjat. Tietoturvajärjestelykäytäntöjen osalta on laissa kuntatoimijoille määritelty siirtymäaika 1.1.2023 saakka. Kuntaliitto on ollut vuonna 2020 mukana edistämässä toimintamallin kehitystä mm. tiedonhallintalautakunnan järjestämässä tiedonhallintamalli -työpajassa sekä tuottamassa tiedonhallintamalliin liittyvää viestintää. Lisäksi kokonaisarkkitehtuuryöryhmän alaisen runkoryhmän toimesta tuotettiin metamalli kuntien tiedonhallintamalliksi. Kuntaliitto osallistui vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla tiedonhallintalain toimeenpanovaiheen työryhmän työskentelyyn osana Kuntaryhmää, erityisesti tiedonhallintakartan määrittelytyöhön.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat**
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.6 Ruotsinkieliset asiat

Ruotsinkielisten asioiden yksikkö järjesti koulutustilaisuuksia uusille luottamushenkilöille Ahvenanmaalla tammikuussa 2020. Koulutukset järjestettiin neljänä iltana kolmessa eri paikassa, ja osallistujia oli yli 100.

Kesäkuussa 2020 aloitti toimintansa ruotsin- ja kaksikielisten kuntien verkosto. Verkosto on yksi Kuntaliiton viidestä kärkiverkostosta, ja se parantaa ruotsinkielisen edunvalvonnan näkyvyyttä sekä liitossa että kentällä. Vuoden lopussa myös kuntien kansalliskieliverkosto aktivoitiin uudelleen.

Kuntien kielenkääntäjien verkosto perustettiin vuonna 2020 vastaamaan kääntäjien toiveeseen tiiviimmästä yhteistyöstä. Verkostossa on yli 50 jäsentä eri puolilta maata.

Kuten kaikessa toiminnassa, myös ruotsinkielisessä toiminnassa sopeuduttiin nopeasti koronatilanteeseen ja otettiin käyttöön digitaalisia ratkaisuja niin koulutustoiminnassa, webinaareissa, Kuntamarkkinoilla kuin erilaisissa verkostoissa (mm. Digifika). Digitaalisilla ratkaisuilla ja muulla toiminnan kehittämistyöllä ruotsinkielinen toiminta on saavuttanut entistä laajemman kohderyhmän ja onnistunut yhdistämään ruotsin- ja kaksikielisiä kuntia eri puolilta maata.

Kuntaliiton käännöstiimi käänsi koronavuoden aikana valtavasti tietoa, ohjeita ja kyselyitä, ja liitto pystyi tuottamaan nopeasti suomen- ja ruotsinkielistä koronaan liittyvää materiaalia kuntien tueksi. Kääntäjät ottivat käyttöön uusia teknisiä ratkaisuja, kuten pilviteknologiaa, ja kehittivät digitaalista työprosessia.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat**
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.7 Kansainväliset asiat

Kansainväliset asiat etäyhteyksin

Takana on poikkeuksellinen, mutta silmiä avaava vuosi. Kun maaliskuussa COVID-19 sulki maiden rajat ja siirsi työnteon kotioloihin, totutun EU-yhteistyön ja kansainvälisen toiminnan jatkuminen vaikutti mahdottomalta. EU- ja kv-toiminta on nyt totuttu hoitamaan etäyhteyksin. Verkkoon ovat siirtyneet niin korkean tason tapaamiset, arjen verkosto- ja projektityöskentely kuin isot maailmanluokan kongressit ja konferenssit. Ilman fyysistä läsnäoloa olemme verkottuneimpia kuin koskaan. Koronavirus ehti iskeä myös Kuntaliiton 14 asiantuntijan koulutusmatkan ohjelmaan 2.-5.3.2020. Pääosin saimme toteutettua vierailut eri instituutioihin.

Nykyisen komission ensimmäinen työohjelma julkaistiin vasta 29.1.2020 ja se ilmentää komission presidentti Von der Leyenin koko

kaudelle esittämiä periaatteita. Vuoden 2020 osalta vahvimmin on nostettu esille ilmasto- ja digiasiat. Alkuvuodesta lähdettiin voimakkaasti liikkeelle Vihreän kehityksen ohjelman toteuttamiseen ja tätä työtä jatkettiin koko vuoden.

Alueiden komitean nykyinen Suomen valtuuskunta aloitti toimintansa tammikuussa 2020. Valtuuskuntaan kuuluu 9 varsinaista ja 9 varajäsentä. Kuntaliitto toimii Suomen valtuuskunnan sihteeristönä ja vaikuttaa strategiansa mukaisesti EU-edunvalvonnan painopisteisiin komitean lausuntotyössä. Suomalaisilla näkemyksillä on viime vuoden aikana ollut kysyntää myös EU- ja kv-toimielimissä.

Kuntaliiton asiantuntijat osallistuivat vuoden kuluessa CEMR:n asiantuntijaryhmien kokouksiin ja lausuntojen valmisteluun etäkokouksissa. Policy Committeeen valtuuskunta osallistui aktiivisesti sekä läsnä- että

etäkokouksiin vuoden aikana ja oli rakentamassa CEMR:n tulevan kauden työohjelmaa ja strategiaa etänä. Brysselin toimisto tuki tätä työtä ja piti myös tiiviitä yhteyksiä yhteistyötahoihin Brysselissä.

Suomi sai poliittisen näköalapaikan myös kaupunkien ja paikallishallintojen maailmanjärjestössä UCLG:ssä (United Cities and Local Governments). Suomen valtuuskunta ja Kuntaliitto osallistuivat myös Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallinnon kongressin tulevan toimikauden prioriteettityöhön. Lisäksi yhteistyö Pohjoismaiden kanssa tiivistyi Ruotsin kuntaliiton kanssa tänä vuonna solmitun yhteistyösopimuksen myötä.

Vuosi 2020 jää Kuntaliiton historiaan myös siinä, että kevään koronakurimuksen keskellä Kuntaliitossa toteutettiin laajamittainen EU-kv-tavoitetyö yhdessä sidosryhmien kanssa, joka johdattaa tekemistämme aina vuoteen 2030 asti.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö**
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

Kuntien päätäntävalta ja tarpeet MRL-uudistuksessa ja rakennetun ympäristön digitalisaatiassa

Kuntaliiton toteuttaman Kuntakaavasimulaatiohankkeen myötä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelussa luovuttiin ns. yhden kuntakaavan mallista ja säilytettiin kunnan mahdollisuus jatkossakin laatia yleis- ja asemakaavoja. Kuntaliitto toi edelleen vahvasti esiin kaavamonopoliin, kunnan itsehallintoon ja julkisen vallan käyttöön liittyvät ongelmat, jotka olisivat aiheutuneet mahdollisuudesta luovuttaa asemakaavaehdotuksen laatiminen maanomistajalle. Kuntaliitto korosti toimintatapojen kehittämistä julkaisulla [“Kumppanuuden monet muodot, esimerkkejä yhteistyöhön perustuvista kaa-voituskäytännöistä”](#). Edunvalvontatyö jatkuu mm. rakennusvalvonnan järjestämisen, kaa-vojen toteuttamisen, maapolitiikan, digitaalisten prosessien ja valtion valvontaan liittyvissä kysymyksissä.

Kuntien päätäntävallan turvaaminen digikehityshankkeissa

Ymmärryksen levittäminen siitä, että kuntien tiedot tulee nähdä erittäin tärkeänä osana

digikehitystä ja kuntien tiedontuotannolle tulee suunnata rahoitusta samalla tavalla kuin valtion organisaation järjestelmäkehitykselle. Yhteentoimivuus on valtakunnallinen tavoite, ei yksittäisen kunnan ‘omaa’ järjestelmäkehitystä. Yhteentoimivuuden tavoite tarvitsee rahoitusta kuntiin. Ymmärrys tästä on kasvanut ja VM:n 2021 avaama digikannustinhaku on suunnattu 2021 rakennetun ympäristön digikehitykselle.

Jos kunnan tiedot kopioidaan valtion tietovarantoon, jossa tietoja aletaan erikseen ylläpitää, syntyy kaksi toisistaan eroavaa, virheellistä tietovarantoa ja syntyy päällekkäistä työtä. Tietoa tulee käyttää aina alkuperäisestä lähteestä. Valtion tietovarantojen tulee olla kokoavia julkaisupalveluja, ei kopiorekistereitä. Tämä on joissakin valtion organisaatioissa nyt ymmärretty ja hankkeita valmistellaan näillä periaatteilla (esim. MMM osoitetietojärjestelmä).

Kuntien tarpeet otettava huomioon kestävän liikkumisen uudistuksissa

Kuntaliitto tuki kuntien ja kuntaryhmien tiedonsaantia ja osallistumista Suomen ensimmäisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaan sen eri vaiheissa. Tämä tehosti kuntien äänen ja viestien kuulu-

mista valmisteluprosessissa. Kuntaliitto nosti suunnitelman valmisteluun kuntien kannalta keskeisiä aiheita kuten toimivien sopimusyhteistyön muotojen kehittäminen valtion ja erilaisten kuntaryhmien kesken. Kuntaliitto ja kaupunkipoliittinen työryhmä ottivat kantaa suunnitelmaluonnoksessa esitettyyn yhteisrahoitusmalliin (hyötyjä maksaa -malli) tuoden esille yhteisrahoitusmallin epäkohdat ja miten kaupunkiseudut toivovat asiassa edettävän yhteistyössä valtion kanssa.

Latauspiste- ja automaatiolain valmistelun edunvalvonta verkostomaisella yhteistyöllä

Latauspiste- ja automaatiolain (733/2020) valmistelu sisälsi monia käänteitä, jotka pahimmillaan uhkasivat aiheuttaa myös kunta-alan kiinteistöille huomattavia lisäkustannuksia. Verkostomaisella yhteistyöllä toimialaliittojen kanssa (mm. RAKLI, Kiinteistöliitto, Kaupan liitto, MaRa) arvioitiin laki- luonnosta ja informoitiin lainvalmistelijoita aktiivisesti eri kanavissa luonnoksen heikkouksista ja esitettiin ratkaisuksi direktiivin perustason vaatimuksia yhdistettynä kannusteisiin. Hyväksytty laki vastaa pitkälti Kuntaliiton näkemyksiä ja mahdollistaa latausinfra- rakentamisen kunnissa ja kuntayhtymissä tarpeen mukaan ja oikea-aikaisesti.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö**
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Kestävä elvytys kuntien hyväksi

Pian koronapandemian haitallisten talousvaikutusten ilmettyä organisoiduttiin valtioneuvoston johdolla erilaisiin elvytystä valmisteleviin ryhmiin. Ensimmäisten joukossa oman elvytysryhmänsä perusti ympäristöministeriö. Tämän kestävän elvytyksen työryhmän tehtävänä oli tehdä ehdotuksia elvytystoimiksi, joilla samalla vastattaisiin ilmastonmuutoksen ja luontokadon haasteisiin. Kuntaliitto pääsi mukaan tähän ryhmään ja teki aktiivisesti ehdotuksia liittyen mm. kuntien rakennusten energiatehokkuussaneerauksiin, uusiutuvaan energiantuotantoon ja käyttöön, kestävän liikkumisen järjestämiseen ja investointeihin, vesihuollon kehittämiseen, lähiluonnon ja sen virkistyskäytön turvaamisen sekä kuntien rakennetun ja luonnonympäristön digikyvykkyyden vahvistamiseen.

Kuntaliiton ehdotukset saivat hyvän vastaanoton, ja kuntien yhdyskunta- sekä ympäristöinvestointien ja kehittämisen saanto kansallisen kestävän elvytyksen tuissa oli huomattava. Hallituksen toukokuun lisätalousarviosta saatiin kunnille tukea mm. koronasta kärsineelle joukkoliikenteelle, kävelyn ja pyöräilyn investointeihin, sähköautojen julkiseen latausinfraan, kuntien kiinteistöjen

energiatehokkuussaneerauksiin, kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen, vesihuollon kiertotalouskehittämiseen sekä kuntien lähivirkistysalueiden, kansallisten kaupunkipuistojen ja kuntien ilmastotyön kehittämiseen. Auttaakseen kuntia rahanhaussa, Kuntaliitto kokosi nopeasti lukuisissa eri kanavissa ja aikatauluissa käynnissä olevat kestävän elvytyksen avustukset ja viesti niistä kuntiin. Ymmärrys kuntien rakennetun ja luonnonympäristön sähköiseen tiedonhallintaan liittyvistä tarpeista nousi Kuntaliiton vaikutuksella osaksi digitalisaation kokonaisuutta ja saatiin osaksi EU-elpymispaketin kansallista valmistelua.

Kuntien varautumisen ja turvallisuuden palvelujen vahvistaminen

Kuntien varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan kehittämistyötä on toteutettu Kuntaliiton ja Huoltovarmuuskeskuksen välisenä yhteistyönä KUJA-projektien muodossa. KUJA-projektit toteutettiin vuosina 2014-2020 kahdessa osassa. Kuja-projektit ovat luoneet perustan kuntien varautumisen kehittämiseksi sekä kuntien keskeisen roolin tunnistamiselle osana Suomen kokonaisturvallisuutta. Kuja-projekteissa kehitetyt prosessit, työkalut, kuntaverkostot, yhteistyöfoorumit ja kuntien

varautumisen kehittämisosaaminen siirtyivät KUJA-projektien päättyessä osaksi Kuntaliiton pysyvää palvelua kunnille vuoden 2021 alusta lukien.

Erityisesti mainittakoon vuoden 2020 osalta [Kunnan varautumisen johtaminen](#) -oppaan julkaisu syksyllä sekä aktiivisesti toimiva Turvallinen ja kriisinkestävä kunta -verkosto, jossa on 270 jäsentä 150 eri kunnasta tai kuntaorganisaatiosta.

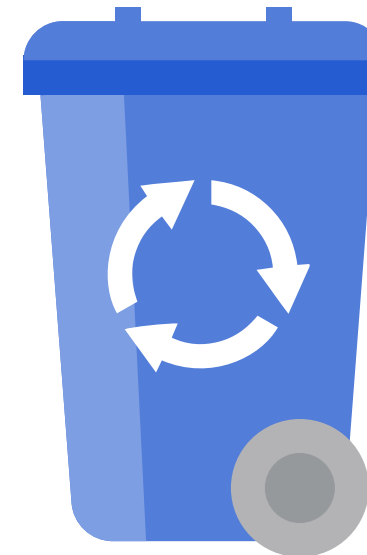
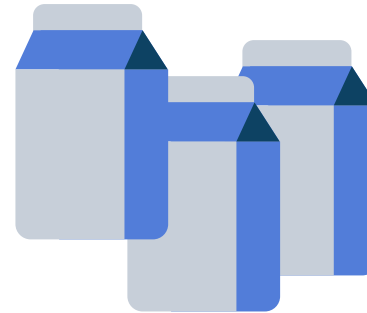
- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö**
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Ilmastonmuutokseen varautumisen tilannekuvan ja tuen kehittäminen

Kuntien ilmastonmuutokseen varautumisen kokonaiskuvaa selkeytettiin Huoltovarmuuskeskukseen ja Kuntaliiton yhteisellä projektilla. Tavoitteena oli luoda parempi tietopohja edunvalvontaan sekä käytännön välineitä kuntien ilmastotyön tukemiseen. Kuntatoimijoille tehdyn kyselyn pohjalta laadittiin verkkojulkaisu [Kuinka kunnat kohtaavat ilmastonmuutoksen - opas varautumistyön kehittämiseen](#) ja asiaa esiteltiin kuntatoimijoille webinaarissa.

Kuntien rooli jätelain uudistuksessa

Jätelain muutosten valmistelussa onnistuttiin vaikuttamaan siten, että ymmärrys kuntien tärkeästä roolista jätehuollossa on lisääntynyt. Kuntien perusvastuu jätehuollossa säilyy nykyisellään ja kuntien toimintaedellytykset jätehuollon järjestäjänä paranevat. Tämän mahdollistavat kuntien ja pakkaustuottajien yhteistoiminta pakkausjätteiden keräämisessä, kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen lisääminen sekä tiukentuvat erilliskeräysvelvoitteet, joita on kuitenkin paikallistasolla mahdollisuus kohdentaa suhteessa alueen olosuhteisiin. Tavoitteena on ollut asukkai-

den jätehuollon selkeyttäminen siten, että kuntalaiset voisivat asioida kaikissa jätehuoltoasioissa pääasiassa ns. yhden luukun periaatteella eli kunnan jätelaitoksen kanssa.

Kuntien luonnonsuojelulle tukea

Tietoisuus kuntien monipuolisesta ja vaikuttavasta luontotyöstä on ollut vähäistä. Luonnonsuojelun supervuodeksi nimettynä vuonna 2020 Kuntaliiton aktiivisuuden ansiosta kuntien merkittävä rooli luonnonsuojelussa tunnustettiin, mikä näkyi erilaisena tukena kuntien luontotyölle. Historiallinen päänavaus kuntien luontotyön tueksi oli ympäristöministeriön avaama KuntaHelmi-rahoitusohjelma kuntien luonnonhoitotöihin sekä rahoitus Kuntaliiton ja Suomen ympäristökeskuksen aloittamalle kuntien luontotyötä tukevalle Luontokunnat -verkostolle. Käynnissä olevaan luonnonsuojelulainsäädännön uudistushankkeeseen kunnille saatiin perustettua oma Kuntaliiton vetämä kunta-alatyöryhmä ja kuntien tarpeet saatiin vahvasti esille myös muissa luonnonsuojelulainsäädännön uudistuksen alatyöryhmissä. Erityistä kiitosta ja vaikutusta sai aikaan Kuntaliiton toteuttama selvitys kuntien ja maakuntien liittojen luontotiedon hallinnan tarpeista ja mahdollisuuksista.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö**
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

Kuntien ja koulutuksen järjestäjien tukeminen korona-aikana

Opetus- ja kulttuuriyksikkö lisäsi korona-kriisin alkaessa verkostojensa kautta kuntiin tapahtuvaa nopeaa viestintää ja vuoropuhelua. Uutena toimintamuotona käyttöön otettiin nopeat webinaarit, joissa tuettiin kuntia jakamalla tietoa ja tarjoamalla yhteinen keskustelualusta pandemiatilanteessa. Samalla saatiin tietoa palvelujen järjestämisestä ja sen haasteista paikallisella tasolla.

Tiivis vuoropuhelu kuntien kanssa oli tärkeää edunvalvonnassa ministeriöiden suuntaan. Kuntaliiton rooli kuntien äänenä ja paikallisten haasteiden esiintuojana korostui myös valmisteltaessa poikkeuslainsäädäntöä. Näin koronakriisi lisäsi ja vahvisti yksikön verkostojen kanssa tehtävää työtä monin tavoin. Kuntiin päin neuvontaa ja tukea annettiin runsaasti myös normaalina asiantuntijapalveluna. Tarve säädösten tulkinnoille ja ohjeille oli suuri, sillä ministeriöiden ja Opetushallituksen ohjeet saatiin käyttöön viiveellä ja ne koettiin aluksi vaikeaselkoisiksi.

Esittävän taiteen uudistus turvaa alueellisen tarjonnan ja kuntien investoinnit

Taidelaitosten valtionosuusjärjestelmän uudistamistyötä tehtiin kahdessa eri työryhmässä vuosina 2016–2020. Kuntaliitto osallistui kummankin valmisteluryhmän työhön. Eduskunta hyväksyi lain pääosin vuoden 2020 lopussa. Laki tulee pääosin voimaan tammikuussa 2022. Kuntakenttää on pidetty mukana uudistamistyössä mm. kulttuurijohtajien verkostossa, tiedottamalla opetus- ja kulttuuriyksikön uutiskirjeissä ja Kuntamarkkinoilla sekä tekemällä uudistuksen ehdotuksista kyselyn kuntiin. Valtionosuuden piirissä on nyt 57 teatteria ja 28 orkesteria. Yli puolet orkestereista on kunnallisia ja teattereista mukaan lukien myös kuntien omistamat osakeyhtiöt ja säätiöt myös suuri osa. Kunnat voivat ylläpitää esittävän taiteen toimintayksikköä. Uudistuksessa säilytettiin esittävän taiteen ylläpitäminen ja rahoittaminen vapaaehtoisena kunnille.

Uudistuksessa turvattiin valtionosuusrahoitus jatkossakin kuntataustaisille taideorganisaatioille kuten kaupunginteatterit. Valtionosuus myönnetään vakiintuneille toimintaa har-

joittaville toistaiseksi. Uudet toimijat voivat vastaavasti päästä järjestelmän piiriin ensin määräajaksi. Toiminnan ennakointia kuntatasolla helpottavat myös 3- ja 6-vuotiset rahoitussuunnitelmat. Rahoitussuunnitelma sisältää arvion henkilötyövuosien määrästä, johon toimija saa valtionosuutta. Uudistuksen astuessa voimaan vuonna 2022 on valtionosuusmääräraha yhteensä 13 miljoonaa suurempi kuin nyt (77 miljoonaa euroa).

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Oppivelvollisuuden laajentaminen on merkittävä koulutuspoliittinen uudistus, joka tulee voimaan jo vuonna 2021. Kuntaliiton edustajat olivat tiiviisti mukana hallituksen esityksen valmistelutyössä hallituksen esitystä valmisteleavassa projektiryhmässä ja laajemmassa seurantaryhmässä.

Valmisteluvaiheessa Kuntaliitto teki tiivistä yhteistyötä kuntien ja koulutuksen järjestäjien kanssa. Asioita käsiteltiin useissa Kuntaliiton verkostoissa sekä jäsenten tapauksissa. Lisäksi Kuntaliitto järjesti oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyviä webinaareja sekä TEAMS-tilaisuuksia.

Kuntaliitto painotti valmistelutyössä raken-

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys**
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

teellisiä uudistuksia, jotka oikein toteutettuina voisivat mahdollistaa nuorille nykyistä paremmin joustavat oppimisen polut ja tien toisen asteen tutkintoon. Oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä näitä rakenteellisia uudistuksia toteutettiin. Erityisen hyvänä Kuntaliitto pitää uutta nivelvaiheen, tutkintoon valmistavaa koulutusta.

Uudistuksessa toisen asteen koulutuksen vapaa hakeutumisoikeus säilytettiin. Toisen asteen koulutuksen järjestäminen säilyi järjestämislupaan perustavana. Kunnille ei siis tullut uudistuksen myötä veloitetta järjestää toisen asteen koulutusta. Koulumatkojen maksuttomuus toteutetaan koulumatkatukijärjestelmän kautta, joten kunnilla ja koulutuksen järjestäjillä ei tullut myöskään vastuuta koulumatkojen järjestämisestä.

Kustannusvaikutusten osalta Kuntaliiton arvion oli noin 10 miljoonaa euroa suurempi kuin hallituksen esityksen kustannusvaikutusten arviointi. Oppivelvollisuuden laajentamisen kustannusvaikutuksia ja vaikuttavuutta tulee seurata ja arvioida toteuttamalla lainsäädännön jälkiarviointi. Rahoitukseen ja toimintalainsäädäntöön tulee tehdä arvioinnin perusteella tarvittavat muutokset.

Koulutus palveluna – koulutuksen saatavuus ja saavutettavuus -verkostoprojektin ensimmäinen vuosi

Koulutus palveluna -verkostoprojektilla (KOPA) etsitään toimivia ja taloudellisesti kestäviä ratkaisuja koulutuksen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaamiseksi erilaistuvissa kunnissa.

Ensimmäisenä projektivuotena kolmetoista KOPA-pilottia määrittivät omat alueelliset haasteensa sekä tavoitteensa työskentelylle. Alueellisissa työpajoissa pilotit jäsensivät tavoitteidensa pohjalta omia toimenpiteitään. Osallistujille järjestettiin kaksi valtakunnallista seminaaria - aloitusseminaari johdatteli projektityöhön ja toinen keskittyi etä- ja verkko-opetuksen mahdollisuuksiin perusopetuksessa ja toisella asteella sekä kuntapäätäjien ja virkahenkilöiden väliseen yhteistyöhön.

KOPA-työskentelystä vuonna 2020 kertyi havaintoja osallistujien arjen toimintaympäristöstä ja haasteista sekä näkemyksiä millä tavoin koulutuksen järjestämistä voitaisiin tarvelähtöisesti kehittää huomioiden erityisesti väestönkehityksen trendit. Kunnat ja koulutuksen järjestäjät toivovat mm. mahdol-

lisuuksia hyödyntää etäopetusta perusopetuksessa nykyistä laajemmin, yhteistyöhön kannustavia elementtejä ja rakenteita, jotka edistävät joustavien mallien käyttöönottoa. KOPA-työn huomioita hyödynnettiin Kuntaliiton lausunnossa koulutuspoliittisen selonteon luonnoksesta.

Projektin osarahoittaja opetus- ja kulttuuriministeriö on aktiivisesti seurannut pilottien etenemistä ja projektin puolesta on myös järjestetty yhteisiä keskusteluja ministeriön edustajille ja piloteille.

Perusopetuksen kestävät rakenteet

Kuntaliitto on nostanut esille lapsimäärän vähenemisen merkittävät vaikutukset kunta-perusteisen perusopetuksen järjestämiseen käynnistämällä perusopetuksen kestävien rakenteiden tarkastelun yhdessä kuntien ja sidosryhmien kanssa. Perusopetuksen järjestäminen on kunnille velvoittava tehtävä. Ikäluokkien pieneneminen vaikuttaa monin tavoin kuntien perusopetuksen järjestämisen edellytyksiin. Kuntaliitto on päättänyt jatkaa työskentelyä tarkempien tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamiseksi vuoden 2021 aikana.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys**
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaalinen kestävyys

Osana Kuntaliiton toimintamallikokeilua jatkoi ilmiölähtöistä ja poikkihallinnollista työskentelyä yksikkörajat ylittävä Sosiaalisesti kestävät kunnat -ratkaisuryhmä. Vuoden 2020 aikana luotiin monipuolisesti eri tasoisia toimenpiteitä vaikuttavuustavoitteeseen:

Kunnilla on mahdollisuudet ja kyvykkyyttä rakentaa sekä ylläpitää sosiaalisesti kestävää yhteiskuntaa vahvistamalla kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta sekä ennaltaehkäistä huono-osaisuutta ja sen periytymistä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toimenpiteet suunnattiin sosiaalisen kestävyden johtamisen, osallisuuden, heikommassa asemassa olevien ja kuntien muiden sosiaalisen kestävyden haasteiden ympärille levittäen samalla tietoisuutta ko. teemasta yleisemmin. On pyritty tarkemmin tunnistamaan kuntien kannalta keskeisiä haasteita (esim. palvelupolut, johtaminen). Sosiaalisen kestävyden eri ulottuvuuksia, kuten eriarvoisuuden kaventamista on aktiivisesti tuotu esiin eri foorumeilla. Erityisesti on huomioitu koronapandemian vaikutukset sosiaaliseen kestävyteen ja pitkän aikavälin hyvinvointiin. Uutena näkökulmana vuoden 2020 aikana

sosiaalisen kestävyden teeman alle liitettiin myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö. Kokonaisuuden osalta tehtiin kiinteää yhteistyötä Kuntaliiton muiden keskeisten teemojen kanssa (esim. Kaupunkiin!-projekti, Kuntademokratiaverkosto sekä kestävä kehitys). Asiakasnäkökulmaa vahvistettiin toukokuussa kunnille järjestetyssä pyöreän pöydän keskustelussa. Toimenpidekokonaisuuden rakentaminen jatkuu toimintamallikokeilun uudistuessa vuonna 2021.

Hyvinvoinnin edistäminen

Vuonna 2020 hyvinvoinnin edistäminen ja sen johtaminen vahvistuivat kunnissa edelleen ja koronapandemia nosti kokonaisuudessaan kuntalaisten hyvinvoinnin uudella tavalla keskiöön.

Myös sote-uudistuksen valmistelun yhteydessä hyvinvoinnin edistämisen ja ennaltaehkäisevien palveluiden näkökulma vahvistui ja Kuntaliiton näkökulmat tulivat hyvin huomioituiksi. Hyvinvoinnin edistämisen osalta

järjestettiin vuoden aikana useita laajasti kuntia yhteen kokoavia tapahtumia, joista keskeisimpänä THL:n kanssa yhteistyönä toteutettava [hyte-treffit](#) -tapahtumasarja sekä toukokuussa järjestetty vuosittainen [Kuntien hyvinvointiseminaari](#), joka kokosi ennätyskelliset yli 420 kuulijaa. Kuntaliitto oli myös vahvasti mukana useissa projekteissa ja kansallisissa työryhmissä, joissa kuntien hyvinvoinnin edistäminen oli keskiössä (mm. [SOWELLUS-projekti](#), Paikallisen turvallisuustyön uudistamistarpeet-työryhmä, [Ravitsemuksella hyvinvointia](#) -työryhmä). Kuntien hyte-tiedolla johtamista vahvistettiin mm. kehittämällä hyvinvointijohtamisen keskeisintä työvälinettä [Sähköistä hyvinvointikertomusta](#) ja turvattiin näin sen laaja-alainen käyttö (lisenssi n. 90 % kunnista). Hyte-tiedolla johtamisen tilaa ja haasteita kartoitettiin myös erillisen [selvityksen](#) avulla. Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin käyttö keskeisenä hyvinvoinnin edistämisen työvälineenä käyttö yleisty ja kuntia tuettiin erilaisin tapahtumin ja koulutuksin sen käyttöönnotossa.

1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS

2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT

2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille

2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet

2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista

2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia

2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana

2.6 Asiakuudet ja verkostot

2.7 Kuntaliiton talous

3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN

3.1 Lakiasiat

3.2 Kuntatalous

3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys

3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

3.5 Tietoyhteiskunta

3.6 Ruotsinkieliset asiat

3.7 Kansainväliset asiat

3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö

3.9 Hyvinvointi ja sivistys

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sote-uudistuksen edunvalvontaa koko Kuntaliiton voimin

Sote-uudistus löi leimaansa koko Kuntaliiton edunvalvontaan ja laajasti muuhunkin toimintaan vuonna 2020. Sote-uudistuksen laajaa lakipakettia valmisteltaessa kuntien ja Kuntaliiton asiantuntemusta ei valitettavasti juuri-kaan käytetty hyväksi. Kun yli 1 200-sivuinen lakiluonnos lähti kesäkuussa lausunnonle, Kuntaliitto viesti monikanavaisesti kuntien kannalta tärkeitä ensihuomioita lakipaketista.

Lakipaketin lausuntovalmistelu tehtiin elo–syyskuussa 2020 laajassa osallistavassa yhteistyössä kunta- ja substanssiverkoston kanssa. Kuntaliitto tarjosi jäsenilleen yhteistyön alustan sekä konkreettista tukea kuntien omaan kannanmuodostukseen. Kun hallituksen esitys ennen joulua 2020 annettiin eduskunnalle, alkoi valmistautuminen eduskuntakuulemisiin kevätkaudella 2021.

Kuntaliiton toimintamallikokeilu on näyttänyt kyntensä sote-uudistuksen edunvalvonnassa ja rohkaissut mallin jatkokehittämistä ja käyttöä laajemminkin. Kunnat ja sote -ratkaisu-

ryhmässä on tehty laaja-alaista yhteistyötä Kuntaliiton eri yksiköiden asiantuntijoiden kesken ja osallistettu laajasti kaupungeja ja kuntia sote-uudistuksen yhteiseen edunvalvontaan kuntatyypiverkostoissa sekä substanssin asiantuntijaverkostoissa.

Vanhuspalvelujen henkilöstömitoitus edunvalvonnan kohteena

Kuntaliitto osallistui vanhuspalvelulain uudistamiseen ja pyrki vaikeassa edunvalvontaympäristössä vaikuttamaan kunnille myönteisellä tavalla lain muutokseen. Henkilöstömitoitus 0,7 säädettiin iäkkäiden henkilöiden tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Kuntaliitto vaikutti onnistuneesti siihen, että uudistus tulee voimaan asteittain ja lopullisesti vuoden 2023 huhtikuun alussa. Henkilöstömitoituksen noston kustannuksiksi Kuntaliitto arvioi 228 miljoonaa euroa/ vuosi.

Kuntaliiton edunvalvonnalla onnistuttiin tuomaan lakiesityksen kustannusvaikutusten arviointiin realismia niin, että ministeriön alkuperäiseen 70 miljoonan euron arvioon tehtiin 137 milj. euron korotus vuoden 2023 tasolla ja 195 milj. euroa vuoden 2024 tasolla.

Kuntaliitto on pitänyt henkilöstömitoituksen taloudellisten vaikutusten ohella esillä lain henkilöstövaikutuksia ja henkilöstön saataavuusongelmia. Tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon mitoitus merkitsee yli 5 000 uuden hoitajan tarvetta. Vanhuspalvelulain uudistaminen jatkuu vuonna 2021 ja voi lisätä edelleen vanhuspalvelujen henkilöstön lakisääteistä määrää ja siten lisätä saatavuusongelmia.

Lastensuojelutunti - palvelutoiminnan kehittäminen jatkuu

Kuntien lastensuojeluun liittyvät palvelutarpeet ovat kasvaneet viimeisten vuosien aikana. Kuntaliitto on vastannut kuntien tarpeisiin uudella Lastensuojelutunti-ohjelmalla, joka käynnistyi syksyllä 2020. Tavoitteena on parantaa ja uudistaa Kuntaliiton palvelutoimintaa sekä vahvistaa hyvää lastensuojelulain soveltamista ja ammattikäytäntöä kentällä.

Ohjelmassa käydään vuorovaikutteisesti läpi lastensuojelukentän ajankohtaisia asioita. Kunnat voivat lähettää kysymyksiä ja toiveita käsiteltäviksi aiheiksi. Osallistujat voivat myös osallistua keskusteluun kommentoimalla tai laittamalla lisäkysymyksiä tunnin aikana.

- 1 TOIMITUSJOHTAJAN TERVEHDYS
- 2 KUNTALIITON STRATEGIA, UUDISTUMINEN JA RESURSSIT
 - 2.1 Strategiamme: Vaikuttava kumppani kunnille
 - 2.2 Vuoden 2020 strategiset kärkitoimenpiteet
 - 2.3 Organisaatiouudistuksella yhtenäistettiin johtamista
 - 2.4 Kohti koko kuntakentän yhteistä Yhdessä-toimintamallia
 - 2.5 Henkilöstö uudistumisen voimavarana
 - 2.6 Asiakuudet ja verkostot
 - 2.7 Kuntaliiton talous
- 3 TOIMINNAN KESKEISIMMÄT TULOKSET JA VAIKUTUKSET 2020 YKSIKÖITTÄIN
 - 3.1 Lakiasiat
 - 3.2 Kuntatalous
 - 3.3 Elinvoima, elinkeinot ja työllisyys
 - 3.4 Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen
 - 3.5 Tietoyhteiskunta
 - 3.6 Ruotsinkieliset asiat
 - 3.7 Kansainväliset asiat
 - 3.8 Yhdyskunnat ja ympäristö
 - 3.9 Hyvinvointi ja sivistys
 - 3.10 Sosiaali- ja terveyspalvelut**

Lastensuojelutunnilla vastataan kuntien etukäteen lähettämiin kysymyksiin ja käydään keskustelua. Lisäksi ohjelman nettisivuille tuotetaan kuntien toiminnan tueksi materiaalia käsitellyistä aiheista. Lastensuojelutunnin vaikuttavuuden lisäämiseksi tehtiin loppuvuodesta 2020 päätös siirtyä toteutuksessa Teamsista Kunta-TV:n tuottamiin lähetyksiin ja tallenteen tekemiseen.

Lastensuojelutunnille on kuntien lastensuojelun henkilöstön lisäksi osallistunut yksityisiä palveluntuottajia, sosiaalihuollon ja sosiaalityön koulutuksen opettajia ja valvontaviranomaisia. Osallistujia on yhteensä ollut satoja.

AKUSTI yhteisen sote-ICT vaikuttamisen foorumina

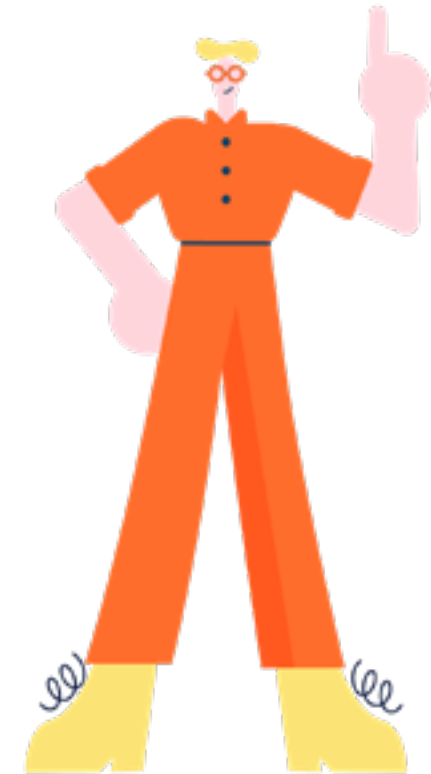
Alueiden ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallintoyhteistyöfoorumi AKUSTI julkaisi kesäkuussa kansallisen asiakas- ja potilastietojärjestelmien tilannekuvan. Tilannekuva antaa konkreettisia eväitä päätöksentekoon sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien uudistamisessa. Sote-tietojärjestelmien kehittäminen tunnistettu sote-uudistuksen onnistumisen kannalta

merkittäväksi, sillä sen avulla on mahdollista lisätä kustannustehokkuutta ja tukea uudistuksen keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Jotta sote-uudistuksessa onnistutaan, on myös ICT-ratkaisuissa onnistuttava.

AKUSTI-verkostossa tehtiin merkittävää yhteistä vaikuttamistyötä sote-uudistuksen lausuntokierroksen aikana syksyllä 2020. Verkostotapaamisissa käsiteltiin lakiesitystä ja verkoston toimijat sisällyttivät omiin lausuntoihinsa tapaamisessa käsiteltyjä, yhdessä pohdittuja kannanottoja. ICT-näkökulmaa nostettiin lausunnoissa esille laajasti myös mm. digitalisaation hyödyntämisessä, kansallisten ratkaisujen merkityksen korostamisessa hyvinvointialueiden toimintamallien ja tietojärjestelmien yhtenäistämässä sekä nostamalla esille kirjaamisen kansallista yhteiskehittämistä tietojohdamisen välttämättömänä edellytyksenä.

AKUSTIn tuottama [video kuntapäätäjille](#) julkaistiin vuoden 2020 alussa. Videon tarkoituksena on tuoda esiin kuntapäätäjän roolia päätettäessä sote-ICT:n kehittämisestä ja sen vaatimista investoinneista, mm. asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämistä.

Kuntaliiton vuosikertomus 2020

Helsinki 2021

**KUNTA
LIITTO**

Taina Väre

Kuntaliiton pienten kuntien neuvottelukunta

Toimintakertomus 2020

Neuvottelukunnan toiminnassa painottui vuonna 2020 pienten kuntien näkemysten esiintuominen erityisesti sote-uudistuksessa. Vuosi oli poikkeuksellinen Covid 19-pandemian vuoksi ja kaikki neuvottelukunnan kokoukset pidettiin etäkokouksina (Teams) ja myös Itä-Suomeen suunniteltu retkikokous jouduttiin perumaan.

Pienten kuntien neuvottelukunnan puheenjohtajana on toiminut Lestijärven kunnanjohtaja Esko Ahonen ja varapuheenjohtajana Evijärven kunnanvaltuuston jäsen Lasse Vertanen. Neuvottelukunnan toiminnasta ja käytännön järjestelyistä vastasi erityisasiantuntija Taina Väre yhdessä varatoimitusjohtaja Timo Reinan kanssa. V

Neuvottelukunnan kokoukset

Neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on välittää tietoa pienkuntien erityisongelmista liiton edunvalvonta- ja kehittämistoiminnan pohjaksi. Juoksevien asioiden lisäksi kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita, mm. sote-uudistuksen etenemistä, kuntataloutta sekä käynnissä olevia uudistuksia, mm. valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa sekä kansallista vesihuoltouudistusta sekä muita infra-kysymyksiä. Neuvottelukunta keskusteli yhteistyöstä pienten kuntien verkoston kanssa mm. edunvalvonnan vahvistamisesta sekä yhteisistä maaseutu- ja pienkuntaseminaareista. Vuonna 2020 neuvottelukunta kokoontui 3 kertaa.

Neuvottelukunnan kokous 1/2020

4.6.2020, klo 14.00 – 15.33, Teams

- Timo Reinan ajankohtaiskatsaus: Koronan tilanne ja vaikutukset, tukipaketti, sote-uudistus ja lausuntokierros.

Maaseudun kehittäminen

- Maaseudun INFRA- verkosto (Emilia Osmonen): mm. kansallinen vesihuoltouudistus.
- Kuntaliitto kokoaa lausuntoa HE:stä laajakaistatukilaiksi (lausuntokierros 12.6. saakka).
- Maaseutuasiat Kuntamarkkinoilla 9.-10.9. 2020 (verkossa).
- Koronan vaikutukset maaseudun työpaikkoihin ja työllisyyteen.

Neuvottelukunnan ajankohtaiset asiat

- Vuoden 2019 toimintakertomus: KL:n hallitus 4/2020 ja kevätkokous.
- Hyväksyttiin vuoden 2020 toimintasuunnitelma.
- Neuvottelukunta päätti, että jatkossa ns. peruskokoukset pidetään etäkokouksina (Teams) ja lähikokoukset ns. retkikokouksina eri puolilla maata.

Neuvottelukunnan kokous 2/2019

14.8.2020, klo 14.00 – 16.08, Teams (kokoukseen kutsuttu sekä varsinaiset että varajäsenet)

- Timo Reinan ajankohtaiskatsaus
- Puheenjohtaja Esko Ahoselle on myönnetty kunnallisneuvoksen arvonimi.

Sote-lakiuudistuksen käsittely (Timo Reina, Arto Sulonen ja Karri Vainio) ja keskustelu:

- Kuntaliiton tietoisku lakiluonnosten ensihavainnoista 23.6. 2020
- Huomioitava rajakuntien laaja yhteistyö sairaaloiden kanssa ja kiireellisessä ambulanssipalvelussa (helikopterikuljetus) sekä saamenkielisten palveluiden turvaaminen.
- Sote-maakunnalta edellytetään palvelutoimintaa kaikissa tilanteissa. Tämä on tärkeä harvaan asutulla maaseudulla.
- Aiempien sopimusten mitätöinti ja mahdolliset korvausvaatimukset.
- Valmistelussa kuntien Sote-kiinteistöjen siirtyminen maakunnille korvauksetta.
- Kunnille jäävien sote-kiinteistöjen tilanne. Kunnat eivät voi ennakoida mitä kiinteistöjä maakunta tulee hyödyntämään tulevaisuudessa.
- Perustuslakivaliokunta edellyttänyt, että kunnilla on oltava oikeus kompensaatioon.

Maaseudun kehittäminen

- Maatalouden lomitussäädännön uudistaminen: STM perustaa maatalouslomituksen hallintomallityöryhmän toimikaudelle 7.9.2020 – 26.3.2021.
- Maaseutuasiat Kuntamarkkinoilla 9.-10.9. 2020 (verkossa)

Neuvottelukunnan ajankohtaiset asiat

- Kiinteistöjen peruskorjausten rahoitusongelmat
- Pohjaveden suojeluluun ja käyttöön liittyvät asiat.
- Puheenjohtaja ilmoitti jäävänsä eläkkeelle 1.7.2021.

Neuvottelukunnan kokous 3/2019

12.11.2020, klo 15.00-17.08, Teams

- Timo Reinan ajankohtaiskatsaus: keskustelussa mm. päätösaikataulu harkinnanvaraisista valtionosuuksista (jaettavaa on yhteensä 60 milj. euroa).
- Kansallinen vesihuoltouudistuksen tilannekatsaus (Paavo Taipale): Keskustelussa mm. kunnan alueella olevien pohjavesien suojelu, käyttö ja korvaukset, vedenottoalueiden suojelumääräykset ja suojelualueiden koko.

Maaseudun kehittäminen

- Maaseudun INFRA-verkosto (Emilia Osmonen): valtakunnallisen liikennesuunnitelman aikataulu ja eteneminen.
- Maatalouden lomitussäädännön uudistaminen ja hallintomallityöryhmä: KL odottaa parlamentaarisen työryhmän linjauksia monialaisesta maakunnasta.

Neuvottelukunnan ajankohtaiset asiat

- Vuoden 2020 toimintasuunnitelma
- Pienten kuntien verkoston toiminta ja yhteistyö neuvottelukunnan kanssa.
- Riitta Savukoski on valittu Kokoomuksen piirihallituksen puheenjohtajaksi.

Maaseudun kehittäminen ja edunvalvonta

Erityisasiantuntija Taina Väre on osallistunut vuoden aikana valtakunnallisiin työryhmiin, joissa on käsitelty pieniä kuntia ja maaseutua koskevia asioita. Tärkeimmät työryhmät ovat olleet Maaseutupolitiikan neuvosto (MANE) ja sihteeristö, Saaristoasiainneuvottelukunta, Manner-Suomen maaseutuohjelman seurantakomitea, Maaseutuverkoston ohjausryhmä sekä MMM:n maaseudun kehittämisen työryhmään (EU-ohjelmakauden 2021-2027 valmistelu). Väre on toiminut myös Maaseudun INFRA-verkoston puheenjohtajana ja asiantuntijana (toiminta päättyy 3/2021).

TOIMINTAKERTOMUS 2020

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan muodostavat puheenjohtaja ja 15 jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Vähintään yhden jäsenen ja hänen varajäsenensä tulee edustaa Ahvenanmaan kuntia.

Vuonna 2020 ruotsinkielisen neuvottelukunnan puheenjohtajana on toiminut kansanedustaja Mikko Ollikainen (RKP). Neuvottelukunnan sihteerinä on toiminut ruotsinkielisten asioiden yksikön kehittämisspäälikkö Linda Grönqvist.

Neuvottelukunta kokoontui vuoden 2020 aikana kuusi kertaa.

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävät

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävänä on myötävaikuttaa siihen, että ruotsin- ja kaksikieliset kunnat saavat tarvitsemansa palvelut. Tämä koskee ennen kaikkea sivistys- ja opetusalaan. Neuvottelukunta voi myös pyynnöstä antaa lausuntoja Kuntaliiton päättävälle elimille ruotsin- ja kaksikielisiä kuntia koskevista asioista. Lisäksi neuvottelukunnan tehtävänä on seurata Kuntaliiton ruotsinkielistä toimintaa.

Toiminta 2020

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan jäsenet ovat yhdessä Kuntaliiton ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa käsitelleet asioita, jotka koskevat kuntien toimintaan liittyviä kielikysymyksiä. Toiminta on keskittynyt lakisäätöihin kielellisiin oikeuksiin ja kuntien mahdollisuuksiin vahvistaa näitä oikeuksia työssään.

Ruotsinkielinen neuvottelukunta on vuoden 2020 aikana käsitellyt mm. käynnissä olevaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, oppivelvollisuuden laajentamista, maankäyttö- ja rakennuslain uudistamista sekä kuntien taloudellista tilannetta.

Ruotsinkielinen neuvottelukunta on myös keskustellut ja kertonut näkemyksensä Kuntaliiton kaksikielisyyteen liittyvistä kysymyksistä. Neuvottelukunta käsiteli 11.3.2020 pitämässään kokouksessa Kuntaliiton uutta visuaalista ilmettä ja logoa. Se ilmaisi olevansa erittäin tyytymätön Kuntaliiton päätökseen ottaa käyttöön kaksi yksikielistä logoa entisen kaksikielisen logotyypin sijaan, jossa liiton nimi oli samankokoisena sekä suomeksi että ruotsiksi. Neuvottelukunta jätti tästä syystä Kuntaliiton johdolle kirjelmän, jossa toivottiin, että johto arvioisi uudelleen aikaisempaa päätöstään, ja Kuntaliitto ryhtyisi käyttämään vain yhtä, kaksikielistä logotyyppiä, jossa ruotsin ja suomen kieltä kohdellaan tasapuolisesti. Tosin sanoen liiton nimi on logossa molemmilla kielillä yhtä isoilla kirjaimilla aiemman käytännön mukaisesti. Ruotsinkielisen neuvottelukunnan toive päätöksen uudelleen arvioinnista ei saanut kannatusta.

Syksyllä 2020 ruotsinkielinen neuvottelukunta antoi Kuntaliiton hallitukselle lausunnon oppilashuollosta sote-uudistuksessa. Neuvottelukunta suhtautui kielteisesti siihen, että vastuu oppilashuollon (koulukuraattorit ja koulupsykologit) järjestämisestä siirrettäisiin kunnilta uusille sote-maakunnille hallituksen uudistusta koskevan esityksen mukaisesti. Neuvottelukunnan aloitteesta asiasta jatkettiin keskustelua Kuntaliiton hallituksessa ja se huomioitiin Kuntaliiton sote-uudistuksesta antamassa lausunnossa.

Ruotsinkielinen neuvottelukunta tiivistä vuoden 2020 aikana yhteistyötään sekä Kuntaliiton hallituksen ruotsinkielisen jäsenen että Kuntaliiton ruotsin- ja kaksikielisten kuntien verkoston kanssa. Neuvottelukunta päätti 15.9.2021 pitämässään kokouksessa antaa Kuntaliiton hallituksen ruotsinkieliselle jäsenelle Mikaela Nylanderille (RKP) ja Kuntaliiton ruotsin- ja kaksikielisten kuntien verkoston puheenjohtajalle Mikael Grannakselle läsnäolo- ja puheoikeuden ruotsinkielisen neuvottelukunnan kokouksissa.